

Verdier i Rauma (Verma), Rauma kommune i Møre og Romsdal

VVV-rapport 2001 -44

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Refereres som:

Morten W. Melby og Geir Gaarder 2000. Verdier i Rauma(Verma), Rauma kommune i Møre og Romsdal.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat.

VVV-rapport 2000-44. Trondheim

41 sider, 6 kart

Forsidefoto: Morten W. Melby, Vermedalssætran

Forsidelayout: Knut Kringstad

Verdier i
Rauma (Verma), Rauma kommune
i Møre og Romsdal

Vassdragsnr.: 103.A1Z, A12, A20 .....
Verneobjekt: 103/3
Verneplan IV

VVV-rapport 2001-44

Tittel <i>Verdier i Rauma (Verma)</i>	Dato <i>Desember 2000</i>	Antall sider <i>41 + vedlegg</i>
Forfattere <i>Morten W. Melby Geir Gaarder</i>	Institusjon <i>Fylkesmannen i Møre og Romsdal</i>	Ansvarlig sign <i>Oddvar Moen</i>
TE-nr. ISSN-nr. <i>1015</i> <i>1501-4851</i>	ISBN-nr. <i>82-7072-524-2</i>	VVV-Rapport nr. <i>2001-44</i>
Vassdragsnavn <i>Rauma</i>	Vassdragsnummer <i>103.A1Z, A12, A20 .....</i>	Fylke <i>Møre og Romsdal</i>
Vernet vassdrag nr <i>103/3</i>	Antall objekter <i>28</i>	Kommuner <i>Rauma</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***) <i>2</i>	Antall delområder med Regional verdi (**) <i>7</i>	Antall delområder med Lokal verdi (*) <i>10</i>
EKSTRAKT Vassdragsrapporten inneholder en beskrivelse av delfeltet Verma i Rauma innenfor temaene prosesser og former skapt av is og vann, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner. Under hvert tema er særlig interessante lokaliteter beskrevet, verdivurdert og avgrenset på kart (Vedlegg). Som vedleggsdel til rapporten følger også en database utskriftsrapport som inneholder mer detaljerte opplysninger omkring hver enkelt lokalitet.		
SUMMARY IN ENGLISH The watercourse report includes a description of the Verma part of "Rauma" based on the following topics: processes and landscape formations caused by ice and water, biodiversity, landscape, outdoor recreation and cultural heritage. For each topic, especially interesting and relevant sites are described, evaluated and identified on a map (appendix). A database report with more detailed information about each individual site is included in the report's appendix.		
5 STIKKORD PÅ NORSK <i>Prosesser og former skapt av is og vann Biologisk mangfold Landskapsbilde Friluftsliv Kulturminne</i>		5 KEYWORDS IN ENGLISH <i>Landscapes developed by glaciers and water Versatile biological values Forms of landscapes Open air activities Archaeological discoveries and old buildings</i>

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/-miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Prosjektleder for VVV-prosjektet er Elisabet Rosendal. Informasjonen i rapportene er også gjort tilgjengelig med digitale kartdata. Ansvar for utarbeidelse av den enkelte rapport med tilhørende temakart ligger til fylkesmannen i vedkommende fylke.

Rauma har siden vedtak i Stortinget 10. november 1994 vært vernet mot vannkraftutbygging (Verneplan IV). Vassdragsrapporten omfatter delfeltet Verma, en sørvestlig arm av hovedvassdraget Rauma. Rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Konsulentfirmaet Miljøfaglig Utredning ans, Tingvoll ble engasjert for å forestå datainnsamling og rapportering fra vassdraget.

Naturforvalterkandidat Morten W. Melby og naturforvalterkandidat Geir Gaarder har vært prosjektansvarlige. Miljøvernavdelinga sin kontakt under prosjektperioden har vært vassdragsforvalter Oddvar Moen. Vi vil benytte anledningen til å takke alle involverte for innsatsen. Lokale kontaktpersoner, lag og foreninger, kommunal og fylkeskommunal admimistrasjon, faginstitusjoner og kontakter innenfor statlige forvaltningsmyndigheter har bidratt på hver sin måte for å sikre et best mulig utgangspunkt for forvaltning av våre vernede vassdrag.

Molde - Trondheim - Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge,
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk,
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Møre og Romsdal
miljøvernavdelingen*

*Per Fredrik Brun
avdelingsdirektør*

INNHOOLD

FORORD

SAMMENDRAG

1.0	INNLEDNING	11
1.1	Vernede vassdrag i Møre og Romsdal	11
1.2	Rauma (Verma), generell beskrivelse	12
1.2.1	Vannkvalitet.....	13
1.2.2	Klima.....	13
1.2.3	Arealopplysninger.....	13
2.0	PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	15
2.1.	Rauma (Verma)	15
2.2	Utvalgte lokaliteter	15
3.0	BIOLOGISK MANGFOLD	18
3.1	Rauma (Verma)	18
3.2	Utvalgte lokaliteter	18
4.0	LANDSKAPSBILDE	22
4.1.	Rauma (Verma)	22
4.2.	Utvalgte lokaliteter	22
5.0	FRILUFTSLIV	25
5.1	Rauma (Verma)	25
5.2.	Utvalgte lokaliteter	25
6.0	KULTURMINNER	28
6.1	Rauma (Verma)	28
6.2.	Utvalgte lokaliteter	28
7.0	AKTUELLE TRUSLER	31
8.0	LITTERATUR	31
9.0	METODE	36
9.1.	Fremgangsmåte.....	36
9.2.	Kriteriebruk	37
10.0	KART	39

REGISTRERINGSSKJEMA

SAMMENDRAG

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder.

Rauma ble vernet ved Stortingsvedtak av 1. april 1993, om Verneplan IV for vassdrag. «Kontaktutvalget viser til at Rauma har godt dokumenterte verneverdier innenfor alle naturfagene. Den store spennvidden i naturtyper gjør det velegnet som typevassdrag, og særlig de øvre deler har referanseverdi. Den store naturvariasjonen gir rike muligheter for friluftsliv året rundt. Kulturminnene er rike og varierte, og dekker et langt tidsrom.» (Utdrag) (St.prp. nr. 118, 1991-92).

Denne vassdragsrapporten er en presentasjon av delfeltet Verma og dette vassdragets kvaliteter fordelt på følgende tema:

- Prosesser og former skapt av is og vann
- Biologisk mangfold
- Landskapsbilde
- Friluftsliv
- Kulturminner

Kvalitetene fra hvert tema er beskrevet for vassdraget i sin helhet, og for enkeltlokaliteter innenfor vassdragets nedbørfelt av lokal eller høyere verdi. Det henvises til kart bak i rapporten (kap. 10) for lokalisering og avgrensning. Kriterier som er benyttet for utvelgelse og verdsetting, finnes i beskrivelsen av metode, kapittel 9.

Som en oppsummering presenteres en tabelloversikt på neste side, der verdifulle enkeltlokaliteter er angitt med forslag til gradering (verdi). Tabellen viser til polygonkode (NR.) og en detaljert beskrivelse av lokaliteten (SKJEMA).

Tabell 1. Lokalitetsoversikt fordelt på gradering og tema.

NR.	NAVN PÅ LOKALITET	GRADERING	TEMA	SKJEMA
NASJONAL VERDI				
L1	Vermafossen	Nasjonal verdi	Landskapsbilde	Side 13
F1	Romsdalen/Reinheimen verneområder	Nasjonal verdi	Friluftsliv	Side 5
REGIONAL VERDI				
B5	Aspahjellen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 6
B7	Nord for Aspahjellen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 8
B11	Vermafossen (fossesprøyts.)	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 12
L2	Verma, Holmevadet-inntaksdam	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 14
L3	Stavemstølen	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 15
L4	Døntind	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 16
L6	Vermevatnet	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 18

LOKAL VERDI				
P1	Morenerygger, Alteret	Lokal verdi	Prosesser og form	Side 1
B1	Sæterstølen	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 2
B2	Stavemstølen	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 3
B3	Vest for Evensetra	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 4
B4	Evensetra	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 5
B6	Slettafjellsetrene	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 7
B8	Månaseter (granskog)	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 9
B9	Månasetra (naturbeitemark)	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 10
B10	Vernefossen (naturbeitemark)	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 11
L5	Svarttind	Lokal verdi	Landskapsbilde	Side 17
IKKE ANGITT VERDI				
K1	Gamle Verma kraftstasjon	Ikke angitt	Kulturminner	Side 19
K2	Evensetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 20
K3	Stavemstølen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 21
K4	Seterstølen	Ikke angitt	Kulturminner.	Side 22
K5	Fante-Petter sitt gravminne	Ikke angitt	Kulturminner	Side 23
K6	Dyregraver og herbør, Vermevatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 24
K7	Dyregraver og herbør, Langvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 25
K8	Dyregraver og herbør, Slettlybottvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 26
K9	Alteret	Ikke angitt	Kulturminner	Side 27

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

SKJEMA Angir nummer på registreringsskjema bak i rapporten. Skjema blir ikke vist i Internettversjonen av foreliggende rapport.

1.0 INNLEDNING

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt av Stortinget 10.11.1994. Retningslinjene er av politisk karakter og gir uttrykk for hva regjeringen mener bør prioriteres i forvaltningen av landets 341 vernede vassdrag. Retningslinjene skal derfor legges til grunn for kommunal og fylkeskommunal planlegging etter plan- og bygningsloven, slik at forvaltningen i og langs vassdragene ivaretar hensynet til vassdragets verneverdi.

Stortinget har i forhandlinger 25. februar 1997 enstemmig gått inn for at vassdragsvernet lovfestes i ny lov om vassdrag og grunnvann, som skal forhindre inngrep som reduserer de verneverdiene Stortinget har lagt til grunn for sitt vernevedtak.

Et spørsmål som dermed reiser seg, er følgende: Hvilke verneverdier finnes i vassdraget?

Dette spørsmålet er ikke like enkelt å besvare for alle vassdrag. Det er blant annet to viktige årsaker til at verdiene i våre vernede vassdrag ikke er godt nok kjent:

- De vassdragene som har vernestatus i dag, er valgt ut på grunnlag av faglige vurderinger fra arbeidene med Verneplan I (1973), Verneplan II (1980), Verneplan III (1986) og Verneplan IV (1993). Den faglige innsatsen i planarbeidet var svak i de to første verneplanene, men noe sterkere i de to siste. For en del tidlig vernede vassdrag kan det derfor være stor uklarhet om hva som egentlig er vassdragets verneverdier.
- Vassdragsvernet er et vern mot kraftutbygging. Mange vernede vassdrag er imidlertid blitt gjenstand for andre typer inngrep etter at det ble vedtatt vernet. Det som derfor var regnet som verneverdier ved vernetidspunktet, kan i dag være forsvunnet, ødelagt eller vesentlig forringet som følge av disse inngrepene.

1.1 Vernede vassdrag i Møre og Romsdal

Møre og Romsdal har ca. 5 % (9171 GWh) av landets vannkraftressurser. 59 % av dette er bygd ut, mens ca. 33 % er varig vernet (NOU 1991:12B, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernvedlegginga 1996).

20 vernede vassdrag ligger helt eller delvis innenfor Møre og Romsdal fylke. Det samlede nedbørfeltet utgjør et areal på 4863,83 km², eller omlag 31 % av fylkets landareal. Nedenfor følger enkelte hydrologiske data for de vernede vassdragene i Møre og Romsdal.

Tabell 2. Beskrivende data for vernede vassdrag i Møre og Romsdal (Kilde: REGINE, NVE 1998).

OBJ.NR.	VASSDRAG	NEDBØR FELT (km ²)	MIDLERE AVRENN. (l/s/km ²)	MIDL.VA. UTLØPET (l/s)	BERØRTE LANDSKAPSREG. (Elgersma 1996)	BERØRTE VEGETASJONSSONER (Moen 1998)
094/1	Stigedalselva	124.12	67.18	8338	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
097/1	Bondalselva	87.54	67.71	5927	22	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
097/2	Norangselva	46.57	63.40	2952	22	La/Ma/Ha,Sb,Nb
098/1	Bygdaelva	93.96	59.79	5617	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
098/2	Geirangelva	84.89	57.87	4912	16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
099/1	Norrdalsvassdraget	104.78	64.92	6802	23	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
100/1	Valldøla	360.08	66.79	24049	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
100/2	Stordalselva	203.50	60.24	12258	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
101/1	Solnørelva	42.34	54.18	2294	21	Sb,Mb
102/2	Hjelsteinelva	15.30	57.92	886	26	La/Ma/Ha,Sb
103/3	Rauma, Istra	1206.17	36.80	44387	23,22,16,15,11	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
104/1	Visa	126.30	57.25	7231	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
105/1	Osvassdraget	138.23	46.48	6425	26	Sb,Mb,Nb
109/2	Driva	1510.57	25.15	37990	22,16,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
111/1	Ålvundelva	199.35	53.86	10737	28,26,22	La/Ma/Ha,Sb,Mb
111/2	Toåa	251.85	59.09	14882	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
111/3	Søya	154.06	53.55	8250	28,26	La/Ma/Ha,Sb,Mb
113/1	Todalselva	46.62	50.55	2357	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Bn
115/1	Fuglevågvasstraget	26.59	35.00	931	25	Sb
116/1	Gjelavassdraget	41.01	48.76	2000	25	La/Ma/Ha,Sb

1.2 Rauma (Verma), generell beskrivelse

Beliggenhet

Rauma har sitt utspring i det 5 km² store Lesjaskogsvatnet på vannskillet mot Gudbrandsdalen. Herfra renner hovedelva mot nordvest gjennom Romsdalen til utløpet i Romsdalsfjorden (Isfjorden) ved Åndalsnes. De største sideelvene er Grøna, Ulvåa, Verma og Istra. Øvre deler av vassdraget ligger i Oppland fylke.

Vern

Rauma, inkludert Verma, ble vernet ved Stortingsvedtak av 1. april 1993, om Verneplan IV for vassdrag. «Kontaktutvalget viser til at Rauma har godt dokumenterte verneverdier innenfor alle naturfagene. Den store spennvidden i naturtyper gjør det velegnet som typevassdrag, og særlig de øvre deler har referanseverdi. Den store naturvariasjonen gir rike muligheter for friluftsliv året rundt. Kulturminnene er rike og varierte, og dekker et langt tidsrom.» (Utdrag) (St.prp. nr. 118, 1991-92).

1.2.1 Vannkvalitet

I forbindelse med planer om kraftutbygging i Raumavassdraget og senere påvisning og utrydding av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, har det blitt gjennomført en del undersøkelser både av vannkvaliteten og av det biologiske livet i elva. De mest omfattende undersøkelsene skriver seg fra perioden 1976-83. Generelt blir vassdraget karakterisert som svakt surt og næringsfattig, med enkle og dels individfattige bunndyr- og planktonsamfunn, men med ordinær artssammensetning (Lingsten et al. 1979, Nøst 1983 og Nøst 1984)

Gjennom det nasjonale programmet "Kjemisk overvåking av norske vassdrag-Elveserien", utført av NINA (norsk inst. for naturforskning), blir det tatt prøve fra en stasjon i Rauma (Horgheim) hver måned. Resultatene viser at elva er svak sur og har en kapasitet til å motstå forsurening (ANC) som ligger godt over grensen for når en kan forvente skade på ferskvannsorganismer (< 20µekv/l).

Det er ikke funnet vannkvalitetsdata for Verma spesielt, men det antas at karakteristikken ovenfor er gjeldende også her.

1.2.2 Klima

Klimaet er noe kontinentalt med relativt store temperaturforskjeller gjennom året og lav årsnedbør. Månedsmiddeltemperaturen varierer fra -8-12 °C i januar og februar, til +8-12 °C i juli og august, avhengig av høyde over havet og avstand fra sjøen (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Årsnedbøren ligger stort sett mellom 700 og 1000 mm, minst nær hoveddalføret og mest i fjellene i vest (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Mai eller april er mest nedbørfattige måned og november er trolig den mest nedbørrike (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). Antall dager i året med nedbør over 0,1 mm er helt ned mot 150 nær hoveddalføret, men øker betydelig vestover mot 180-190 dager (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993c). Vekstsesonen begynner i nedre deler av nedbørfeltet i siste halvdel av mai eller tidlig i juni og avsluttes i løpet av september (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993b).

1.2.3 Arealopplysninger

Verma er regulert med Vermevatnet som reguleringsmagasin. Langvatnet som er avstengt med dam i begge ender, drenerer både mot Valldøla og mot Rauma (via Verma). Deler av Midtbotnvassdraget er overført til Verma. Verma kraftverk ligger 200 m oppstrøms samløpet Verma/Rauma, og henter vannet via rørledning i dagen, fra et inntaksmagasin omlag 380 m høyere oppe. En betongdam avstenger inntaksmagasinet som har en samlet kapasitet på omlag 30.000 kubikkmeter.

Det er anlagt veg inn Vermedalen til Langvatnet i vest og dammen ved Restjørnin i sør. Fra Slettet nede ved Rauma er det flere alternativ vegforbindelser opp mot Vermedalen av varierende kvalitet. Det er god bilvegstandard fram til de innerste setrene (hyttene), forøvrig er det traktorvegstandard.

Flere hytter ligger i det øvre skogbandet langs Verma fram til og med de innerste setrene. Hyttene er godt tilpasset terrenget og lite synlige fra vegen. Det er stopp i hyttebyggingen innenfor arealet av de nye nasjonalparkplanene.

Inngrepsfrie naturområder er områder som ligger mer enn én kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Disse områdene er igjen inndelt i soner. Inngrepsfrisone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep), inngrepsfrisone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) og villmarkspregede område (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep).

Arealstatistikk fra DN (Direktoratet for naturforvaltning 1998) viser at 12 % av landarealet er villmarkspregede områder. I Sør-Norge har omfanget av slike områder blitt redusert fra 27 % i 1900 til 5 % i 1994.

De innerste og høyestliggende partiene av det vernede vassdragets nedbørfelt kommer i berøring med områder som tilfredsstiller kriteriene for inngrepsfrisonen 1. Dette gjelder fjellpartiet Remmingsbrøstet – Svartind og Hattane. Vermavassdraget representerer en inngang mot et av de største villmarkspregede områdene i Sør-Norge. Dette er illustrert på eget kart bak i rapporten.

2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

2.1. Rauma (Verma)

Møre og Romsdal er i geologisk forstand sammensatt av tre ulike landskapselementer; et vestlig lavland, daler og fjorder og et alpint fjell-landskap.

Lavlandet er der folk flest bor i dag. Det tilhører strandflaten, en usammenhengende brem som strekker seg fra Vestlandet til Troms. Sannsynligvis er strandflaten utviklet gjennom flere perioder med kaldt klima og intens frostforvitring i tidevannssonen i løpet av de siste 2-3 mill. årene. Etter breavsmeltingen og strandforskyvningen som fulgte, er deler av strandflaten blitt tørt land.

Dalene og fjordene som strekker seg fra kyst til høyfjell, kan deles i to grupper. De nordvestrettede sprekkedalene/-fjordene er som regel lange, trange og har markerte tverr- og lengdeprofil. De nordøstrettede strøk- og foldedalene/-fjordene er gjerne mindre tydelige og gjennomskjæres ofte av de førstnevnte.

Det alpine fjellplatået finnes i de indre områder av fylket. De alpine formene er resultatet av erosjon fra tidlige botnbreer i bratte fjordsider før fjordene ble mer eller mindre fylt av innlandsis under istidene.

Rauma ligger i en region (Stranda, Norddal, Stordal, Rauma) karakterisert av dype daler og fjorder som har skåret seg inn i de store høyfjellsområdene. Sammen med et stort antall mindre daler og botner, formes et alpint landskap med høye topper og tinder. I mange av de dype dalsystemene munner det ut hengende daler. Geirangerfjorden er sammen med Synnulfsvfjorden, stupbratt og med svært lite løsmasser avsatt, hvis en ser bort fra skredmateriale som opptrer flere plasser. De høyeste fjellpartiene er dekket av blokkhav, antakelig et resultat av kjemisk forvitring i milde perioder og intens frostsprengning under istidene.

I flere av de høyereliggende botnene ble det under den kalde perioden for 11.000 til 10.000 år siden (Yngre Dryas) utviklet lokale breer. Disse avsatte markerte morenerygger foran og på sidene av breen. Denne typen morenerygger er godt utviklet i Vermedalen. Området er formrikt med en blanding av morene- og smeltevannsformer i et større system. Morenedekket er overveiende av stor mektighet innenfor dalføret.

Verma er et særdeles typisk eksempel på dalinnfangning (Agnordal). En gammel paleisk dal (vid, slak) er blitt forbigått av en sprekkedal (forkastning), og Verma som drenerte sørøstover mot Gudbrandsdalen, ble innlemmet i Raumavassdraget og ledet mot nord og Romsdalsfjorden.

2.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

P1 Morenerygger, Alteret

Et system av endemorener går fra Grovskardvatnet i retning mot Restjørnin og Alteret. Morenene utgjør et bredt belte sammensatt av flere markerte rygger med enkelte spylerenner imellom. Alteret er navnet på en glasifluvial terrasse som antakelig er avsatt i en lommesejø langs brekanten. Terrassen er bygd opp til et nivå som ligger klart høyere enn passpunktet nordover mot Vermedalen. Området er formrikt med en blanding av morene- og

smeltevannsformer i et større system. Morenene kan korreleres morfologisk med andre nærliggende morener. Disse inngår i et israndtrinn fra Preboreal og er av omtrentlig samme alder som endemorenene på Dovrefjell.

Gradering av verdi

Tabell 3. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADE- RING	HOVEDKRITERIUM					STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Morenerygger, Alteret	L		x							

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H01	Urørthet
H02	Historisk dokument
H03	Variasjon og mangfold
H04	Representativitet
H05	Sjeldenhet, egenverdi

STØTTEKRITERIER

S01	Sårbarhet
S02	Del av system
S03	Forsknings- og pedagogisk verdi

Referert og aktuell litteratur

Kart

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse*. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Sollid, J. & Kristiansen, K. 1984. *Raumavassdraget, kvartærgeologi og geomorfologi 1:80.000*. Geografisk institutt, UiO.

Litteratur

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernrområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000. *Utskrift fra Naturbasen, Norddal og Rauma kommuner*.

Hole, N. & Stene, R. 1990. *Landskapet blir forma. I "Ei bok om Rauma" s. 9-25*.

Marker, E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.

NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12A *Verneplan for vassdrag IV*. 151 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12B *Verneplan for vassdrag IV*. 373 s.

Rye, N., J. Sulebak & O. Soldal 1991. *Verneplan IV for vassdrag. Geofaglige undersøkelser i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal*. Geologisk institutt, UiB. Rapport 91/01. 108s.

Sjulsen R. & Faugli E. 1988. *Geofag og landskap i Raumas nedbørfelt*. Vassdragsforsk. Rapp. Nr. 120

Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaularvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.

St.prp.nr. 118 (1991-92). *Verneplan IV for vassdrag*. Olje- og energidepartementet. 128s.

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

3.1 Rauma (Verma)

Skogkledte deler av vassdraget kan best plasseres i naturgeografisk region 33c, forfjellsregionen, underregion Gudbrandsdalen med sidedaler, mens fjellområdene hører til region 35e, Møretindene (Nordisk ministerråd 1984). Vassdraget ligger hovedsaklig i svakt oseanisk seksjon, men delene nærmest hoveddalføret hører trolig best inn i overgangsseksjonen (Moen 1998). Vegetasjonsregionene spenner fra nordboreal i skogsområdene og opp til de ulike alpine sonene på snaufjellet (låg-, mellom- og høyalpin) (Moen 1998). I de lavestliggende delene tilknyttet hoveddalføret er det også enkelte floristiske tendenser (som myske og fingerstarr) som peker mot mellomboreal og dels sørboreal region.

Skoggrensa ligger mellom 800 og 1000 m o.h. Lauvskogen består hovedsaklig av fjellbjørkeskog. I tillegg er det sparsomt innslag av rogn, selje og osp (sistnevnte hovedsaklig ut mot hoveddalen). I nedre deler av dalen og i lia ut mot Romsdalen dominerer furu i skogen, men ved Månasætra er det også et mindre granbestand som kan være naturlig. Det er i nyere tid plantet inn litt gran andre steder. Mye av fjellbjørkeskogen er fattig og heipreget, men det er også innslag av gras- og urterike bjørkeskoger. Furu- og granskogen består mest av tørr bærlingsskog og litt mer fuktig blåbærskog. Det er en god del gammel skog i nedbørfeltet, med innslag av bl.a. grove og gamle furutrær og grov furugadd. Spor etter hogst finnes likevel overalt i barskogen, og kontinuiteten i dødt trevirke er svak. Det er spredte innslag av østlige gammelskogstilknyttede lav og sopp i området.

Vegetasjonen på snaufjellet er stort sett fattig, se også Holten (1984) for grundigere gjennomgang av temaet. Myrområdene er i all hovedsak fattige fastmattemyrer.

Kulturlandskapet begrenser seg til flere mindre setervoller inne i dalføret og i lia ned mot Romsdalen. Disse har gjerne preg av naturbeitemark med ganske stort innslag av naturengplanter og noe beitemarkssopp. Innslaget av tørrbakkearter er relativt høyt for lokaliteter i Møre og Romsdal, men typisk for indre dalstrøk i Romsdal og på Nord-Møre. Et eldre funn av en sårbar sveve – gaffelsveve (*Hieracium peteriana*) ble gjort på 1930-tallet langs setervegen ovenfor Sletta (Omang 1935).

3.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

B1 Sæterstølen

En setervoll med en del naturbeitemark og forekomst av en del naturengplanter. Sårle er observert her.

B2 Stavemstølen

En middels stor setervoll med en del naturbeitemark. I alt 15 naturengplanter funnet, deriblant den sjeldne, rødlistede hårsveve svenskesveve (*Hieracium suecicum*). Et par ganske vanlige beitemarkssopp er også påvist.

B3 Vest for Evensetra

Parti med gammel furuskog med noe innslag av dødt trevirke, inkludert grove, morkne læger. Enkelte kravfulle og dels rødlistede gammelskogsarter forekommer.

B4 Evensetra

En liten setervoll med litt naturbeitemark, men under gjengroing. Enkelte naturengplanter og beitemarkssopp er funnet.

B5 Aspahjellen

Dette er et større område med gammel, noe glissen furuskog. Trær på opp mot 500 år er observert i området og den hensynskrevende ulvelaven er påvist. I tillegg forekommer enkelte interessante fuglearter som gluttsnipe, dvergfolk og tretåspett.

B6 Slettafjellsetrene

Slettafjellsetrene er en større, inngjerdet setervoll, hvorav en liten bit utenfor gjerdet ovenfor seterhusene har naturengpreg. Her forekommer en del naturengplanter og flere beitemarkssopp, deriblant en hensynskrevende art.

B7 Nord for Aspahjellen

Lokaliteten består av glissen, gammel furuskog med spredt innslag av grov gadd og grove læger. Flere kravfulle og rødlistede gammelskogstilknyttede arter forekommer, som svartsonekjuka, gråsobeger og ulvelav.

B8 Månaseter (granskog)

Dette er en lokalitet med det som kan være en utpostforekomst av naturlig/spontan gran, selv om opprinnelsen ikke er nærmere undersøkt. Forekomsten er ikke mer enn 200 år gammel og de eldste trærne op mot 150 år gamle. Det er varierende vegetasjonstyper, men gjennomgående fattig til middels rikt. Dødt trevirke forekommer sparsomt.

B9 Månasetra (naturbeitemark)

Dette er en liten setervoll, naturbeitemark som er ganske artsrik med en god del naturengplanter. Den skjottes fortsatt som slåtteeing.

B10 Vermefossen (naturbeitemark)

Dette er en gammel, nedlagt plass som er inngjerdet og beitet av sau. Det er noe åpen, velhevdet naturbeitemark med innslag av en del naturengplanter, deriblant en del tørrbakkearter. I tillegg forekommer noe beitemarkssopp, bl.a. en rødlisteart.

B11 Vermefossen (fossesprøytsone)

Verma stuper ned i Rauma i stryk og fossefall, samtidig som Rauma ved samløpet danner et mindre gjel. Det er partier med velutviklede fosseenger, særlig på østsiden av Rauma. I tillegg dannes interessante bergveggs- og overhengmiljøer på vestsiden av elva. Flere kravfulle arter knyttet til slike elvegjel forekommer, og lokaliteten har stort potensiale for slike. Bl.a. er fylkets eneste kjente forekomst av taiganål her, og rødlistearten furufåresopp er påvist.

Gradering av verdi

Tabell 4. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADE-RING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITERIUM		
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H03	H05	H06	S03	S04	S05
B1	Sæterstølen	L			X	X			
B2	Stavemstølen	L			X	X			
B3	Vest for Evensetra	L	X		X	X			
B4	Evensætra	L			X	X			
B5	Aspahjellen	R	X		X				
B6	Slettafjellsetrene	L			X	X			
B7	Nord for Aspahjellen	R	X		X	X			
B8	Månaseter (granskog)	L			X		X		
B9	Månasetra (naturbeitemark)	L			X	X			
B10	Vernefossen (naturbeitemark)	L			X	X			
B11	Vernefossen (fossesprøyts.)	R	X		X	X			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H01	Urørthet
H03	Variasjon og mangfold
H05	Sjeldenhet, egenverdi
H06	Sårbarhet

STØTTEKRITERIER

S03	Forsknings- og pedagogisk verdi
S04	Biologisk funksjon
S05	Arealstørrelse

Referert og aktuell litteratur

Kart

Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000*. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Brun P. F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernavdelingen.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.

- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000. *Utskrift fra Naturbasen for Norddal og Rauma kommuner*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal*. 1997. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal*. 1994. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi*. Rapport nr. 1 - 1986. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Jordal, J. B. & G. Gaarder 1999. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1992-98. Samlerapport*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 99. 278s.
- Jordal, J.B. & Stueflotten, S. under arbeid. *Biologisk mangfold i Rauma*. Rapport.
- Korsmo, H. & D. Svalastog 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moe, B., H. Korsmo & D. Svalastog 1992. *Verneplan for barskog. Regionrapport for Vest-Norge*. NINA Utredning 31:1-114.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser. 1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Moen A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 200 s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag*. NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.
- Omang, S.O.F. 1935. *Die Hieracien Norwegen. I. Monographische Bearbeitung der Untergattung Piloselloides*. Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. 179 s.
- Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaularvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

4.0 LANDSKAPSBILDE

4.1. Rauma (Verma)

Vassdragets øvre deler ligger innenfor landskapsregionen "*Høgfjellet i Sør-Norge*" hvis landskapskarakter beskrives som "*preget av dramatiske romvirkninger i stor skala, steile fjellvegger, tinder og storslåtte utsyn. Mosaikken av snøflekker og breer gir en sterk kontrastvirkning i sommerhalvåret*". Partiet fra utgangen av Vermedalen og ned til dalbunnen av Romsdalen ligger i landskapsregionen "*Indre bygder på Vestlandet*". Landskapsinntrykket her er beskrevet ved "*Dype fjorder og daler, snøkledte fjell. Fruktdyrking. Landskapsdramatikk*". Dette partiet utgjør en svært begrenset del av Vermas nedbørfelt, og Verma ligger dessuten i regionens yttergrense mot nord og øst.

Verma har sitt utspring i et variert alpint område med markerte tinder, egger og botner. Landskapsdramatikken tiltar imidlertid ytterligere nord- og vestover. Et stort antall vann, også flere store vann ligger innenfor nedbørfeltet. Vermevatnet er det største av disse og utgjør mer enn 6 km². Selve Vermedalen er tydelig U-formet, men med relativt slake dalsider. Den er markert hengende til Romsdalen, og Vermefossen utgjør et imponerende fall mot hoveddalføret i perioder med stort overløp i inntaksmagasinet. Gjennom Vermedalen har elva et roligere løp, stedvis meanderende gjennom mektige løsmasseavsetninger. Lyse bergarter fremhever det klare vannet og elva som et vitalt innslag. Over de to siste kilometrene ned mot inntaksmagasinet har elva et mer dramatisk uttrykk, hvit og skummende i voldsomme kast nedover.

Inngangen av Vermedalen er karakterisert ved å inneholde spesielt mye grov furu i forskjellige vekst- og nedbrytningsfaser. Gadd, høgstubber og liggende trær er maleriske innslag i landskapet. Et barskogsreservat ligger i inngangen av Vermedalen nord for elva.

Flere setermiljø er godt tatt vare på og utgjør spennende kulturinnslag. Selv om enkelte nyere hytter også ligger i tilknytning til disse miljøene, så er det likevel bevart en autensitet som gjør dem til verdifulle opplevelseskvaliteter.

Anleggs- og setervegene gjennom Vermedalen har en relativt lav standard og en underordnet linjeføring som kamuflerer innslaget. Traséene opp fra Slettane er imidlertid et mer synlig terrenginngrep. Inntaksmagasinet og rørgata mellom inntaksmagasinet og kraftstasjonen er beskjedne inngrep sett fra riksvegen ved tettstedet Verma. Fordi vassdraget som helhet er regulert, vil imidlertid Vermafossen ha svært liten vannføring i magasinutfyllingsperioden og understreke inngrepet.

4.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

L1 Vermafoss

Vermafoss er et visuelt kraftuttrykk og en vesentlig turistattraksjon. Fossen er tydelig eksponert mot riksvegen, og er et mye benyttet motiv fra Romsdalen (Rauma kommune 1999). Sammen med Kylling bru er dette innslag i landskapet med særlig inntryksstyrke.

L2 Verma, Holmevadet-inntaksdammen

Elva har et kraftfullt og spennende løp over strekningen. En sti er anlagt langs elva, og den tilrettelegger for opplevelsen av elva ovenfor inntaksdammen. Det vil alltid være en viss vannføring på strekningen, men i oppfyllingsperioden (Vermevatnet) svekkes uttrykket vesentlig.

L3 Stavemstølen

Et godt bevart stølsmiljø som er under restaurering (juni 2000). Laftestokkene er særlig grove. Miljøet forsterkes av nærheten til elva. Beiting og beitedyr bidrar positivt til opplevelsen.

L4 Døntind

Døntind er et attraktivt turmål (Gjelstenli 1997) og en særdeles markert topp innenfor nedbørfeltet. Døntind danner en forpost til de kvasse tinderekkene lengre nord og vest.

L5 Svarttind

Svarttind er markert fordi den bratte nordveggen antar en særlig mørk farge og gjør fjellet til et lokalt landemerke.

L6 Vermevatnet

Vermevatnet er stort, tydelig avgrenset av flere markerte tinder. Romavgrensningen er effektiv og iøynefallende. Storbreden danner kontrast og skaper variasjon som forsterker opplevelsen.

Gradering av verdi

Tabell 5. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

LANDSKAPSBILDE		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H06	H07	H08	S06	S07	S08	S09
L1	Vermafossen	N				X				
L2	Verma, Holmevadet-inntaksdammen	R	X			X				
L3	Stavemstølen	R			X					
L4	Døntind	R				X				
L5	Svarttind	L				X				
L6	Vermevatnet	R			X					

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H03 Variasjon og mangfold
H06 Sårbarhet
H07 Helhet
H08 Inntrykksstyrke

STØTTEKRITERIER

S06 Urørthet
S07 Sjeldenhet eller særpreg
S08 Typiskhet
S09 Historisk dokument

Referert og aktuell litteratur

Kart

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegeard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse*. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a. *Utskrift fra Naturbasen for Stranda kommune*.

Gjelstenli, I. 1997. *Fra topp til topp i Romsdal*. 128s.

Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12A *Verneplan for vassdrag IV*. 151 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12B *Verneplan for vassdrag IV*. 373 s.

Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.

Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.

Rauma kommune 1999. *Indre Romsdal på postkort. Fra 1890-åra til 1940*. 201s.

Sjulsen R. & Faugli E. 1988. *Geofag og landskap i Raumas nedbørfelt*. Vassdragsforsk. Rapp. Nr. 120.

Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaularvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.

St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

St.prp.nr. 118 (1991-92). *Verneplan IV for vassdrag*. Olje- og energidepartementet. 128s.

5.0 FRILUFTSLIV

5.1 Rauma (Verma)

Nedbørfeltet ligger nærmest i sin helhet innenfor forslaget til Romsdalen landskapsvernområde (ytre deler) og Reinheimen landskapsvernområde/nasjonalpark (indre deler). Vernekvalitetene er beskrevet i "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" (St.meld. nr.62, 1991-92): *"Nord-Ottadalsområdet er ett av de største uberørte områdene i Sør-Norge og omfatter ca. 3.500 km². Det er dokumentert store verneinteresser innen geologi, botanikk, zoologi og kulturhistorie. Størst verdi har likevel området som helhet med stor variasjon og unik verdi som referanseområde. Særlig vassdragene med tilhørende biologiske samfunn og villreinstammen peker seg ut....."*

Fra forarbeidene til verneplan IV for vassdrag (NOU 1991:12B) er friluftslivsinteressene i Rauma som helhet beskrevet: *"Romsdalen med Rauma er et variert og mangfoldig landskap med store kontraster som gir store opplevelser. Den store variasjonen i naturen gir rike muligheter for friluftslivsaktiviteter til alle årstider. Natur- og friluftsområdene på begge sider av Romsdalen grenser til større sammenhengende fjellområder, bl.a. Reinheimen som er det største urørte fjellområdet i Sør-Norge. Fjellområdene er godt egnet for både dags- og flerdagsturer, og i sentrale deler er det vardet løype i tilknytning til hytter. Rauma med nedbørsfelt har nasjonal verdi som friluftsområde."*

Verma og Vermedalen med fjellområdene omkring inngår som vesentlig del av disse nasjonalt verdifulle friluftslivsområdene. Landskapsdramatikken er noe moderert i forhold til nord- og vestlige deler av regionen, men er av samme grunn relativt lett tilgjengelig både sommer og vinter. En nasjonalt viktig trasé mellom Romsdalen (Verma) og Valldalen (Øvstestølen) følger Vermavassdraget. Denne er mye benyttet, og særlig for skiutfart på seinvinter og vår (Rauma kommune, næringsetaten 1998).

Fiske og småviltjakt er tilgjengelig for allmennheten gjennom kortsalg på privat og statlig område. Fjellstyret har hytter for utlån/-leie ved Vermevatnet, Langvatnet, Slettflybottvatnet og Midtbottvatnet. Garnrett omfatter disse vannene. Fisket i vassdraget er regnet som godt, og særlig Vermevatnet har hatt en god bestand de siste årene.

5.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

F1 Romsdalen/Reinheimen verneområder

"Stort sett kupert høgfjellsterreng, men Vermedalen og Ulvådalen har skog. Mange høgfjellsvatn, tildels store og fiskerike. Vestgrense for harr. Alle fire hjortedyra møtes her, og villreinen er viktigaste viltelement. Småviltbestanden er god. Sers attraktivt nasjonalt/internasjonalt turområde som heng saman med område i Norddal (Tafjordfjella), Skjåk og Lesja." (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999).

Nedslagsfeltet ligger i sin helhet innenfor det beskrevne friluftslivsområdet, og representerer de samme kvalitetene. Vermedalen er samtidig en lett tilgjengelig og mye brukt trasé inn i Reinheimen.

Gradering av verdi

Tabell 6. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

FRILUFTSLIV		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H09	H10	H11	S10	S11
F1	Romsdalen/Reinheimen verneområder	N		X	X	X		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H01 Urørthet
H09 Opplevelse
H10 Egnethet
H11 Dagens bruk

STØTTEKRITERIER

S10 Tilgjengelighet
S11 Natur- eller kulturkvaliteter

Referert og aktuell litteratur

Kart

Rauma kommune 1995. *Romsdalsalpene. Turkart i målestokk 1:80.000.*

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep.* DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995.* Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag.* DN-notat 1991-7. 10s.

Direktoratet for naturforvaltning 1990. *Fagrappport i friluftsliv. Verneplan IV for vassdrag, Møre og Romsdal fylke.* DN-notat 1990-3. 140s.

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernrområder i Norge.* Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000. *Utskrift fra Naturbasen for Norddal og Rauma kommuner.*

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.

Gjelstenli, I. 1997. *Fra topp til topp i Romsdal*. 128s.

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12A *Verneplan for vassdrag IV*. 151 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12B *Verneplan for vassdrag IV*. 373 s.

Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.

Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.

Rauma kommune, Næringsetaten 1998. *Reinheimen nasjonalpark med tilgrensende landskapsvernområder. Brukerrapport for Rauma kommune*. 59s + tabeller og kart.

Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaulorvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.

Standal, R. 1996. *Vegar før vegar var II. Fjelleier på Sunnmøre og i Romsdal*. Hjørundfjord Sogelag. 132s.

St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

St.prp.nr. 118 (1991-92). *Verneplan IV for vassdrag*. Olje- og energidepartementet. 128s.

Volda offentlige lærarskole – Møre og Romsdal distriktshøgskole u.å. *Samordna plan for Rauma/Ulvåa-området*. Fagrapport nr. 4. Naturvern og Friluftsliv. Raumaprojektet. 26s.

6.0 KULTURMINNER

6.1 Rauma (Verma)

Kulturminnene i fjellområdet, som utgjør vestlige deler av Reinheimen, kan belyse utnytting av fangststressursene fra steinalderen av. Ved Ulvådalsvatnet (sør for Verma) er det funnet steinalderboplasser som er sjeldne så langt vest. Boplassens beliggenhet gjør den egnet til å belyse spørsmålet om ressursene i høyfjellet ble utnyttet av fangstfolk på vestlandskysten eller om fangstfolkene kom fra østlandsdalene. Tilsvarende spørsmål knytter seg til bruken av fjellressursene i jernalderen. Dyregraver, bogastiller og steinbuer forteller om jakt og fangst fra jernalderen og til nyere tid. En spesiell konsentrasjon finnes i øvre deler av Asbjørnsdalen (sør for Verma), med minst 25 fangstgraver, 10 steinbuer og flere bogastiller. Mange av gårdene i Romsdalen (hoveddalen) ble ryddet i eldre jernalder. Rekketunet dominerer på gårdene, typisk for Romsdal. Karakteristiske er de store, lange låna og de kombinerte driftsbygningene fra 1800-tallet. Hoveddalføret viser seg i kulturminnene som et grenseområde der ulike kulturtrekk møtes. (NOU 1991:12)

Det er funnet flere fangstanlegg innenfor Vermas nedbørfelt. Ved Langvatnet, Vermevatnet, Slettflybottvatnet og i Vetlebotn er det registrert fangstanlegg med dyregraver og flere herbør (norske og samisk). Fangstanlegget ved utløpet av Vermevatnet er det største som er registrert i Rauma kommune, med 8 graver i alt (Mølmen 1987).

Ferdselen gjennom Vermedalen var stor i eldre tid. Her gikk vegfara til Valldalen og videre nedover Sunnmøre for folk og fedrifter fra Opplanda (Austigard & Strand 1998). I Romsdal Sogelags årsskrift for 1998 skildres historien omkring Fante-Petter sitt gravminne på Gamlestølen i Vermedalen (Kavli 1998). *"Ein må kunne gå ut frå at ferdsla gjennom Vermedalen i tidlegare tider gjekk føre seg sommarstid og på den tida det var folk på setrane. At Olav Haraldsson (den heilage) kunne dra gjennom Vermedalen med 400 mann og hestefølgje etter jul i 1028, skuldast vel helst ein snøfattig vinter, eller eit mildare klimatilhøve den gongen. Vermedalssetrene i seg sjølv er eit gamalt kulturlandskap som vitnar om kva verde seterdrifta og fjellslåtten hadde for folk i dalen for nokre generasjonar sidan. Fante-Petter sitt gravminne på Gamlestølen kan i tillegg vere eit lite turmål for folk som ferdast i fjellet der oppe."*

6.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

K1 Gamle Verma kraftstasjon

SEKRAK 1539-007-259

Betongbygning fra 1934. Kraftstasjonen ble satt ut av drift i 1949. Generator og trafo er borte, men turbinen står igjen.

K2 Evensetra

SEKRAK 1539-007-218, 219, 220

Sel, seterfjøs og høyløe. Høyløa fra 1930 i dårlig forfatning, sel og seterfjøs fra før 1879 i brukbar stand. Ingen hytter i tilknytning til setermiljøet.

K3 Stavemstølen

SEKRAK 1539-007-243, 244, 245, 246, 247, 248, 249

Tre sel og tre seterfjøs samt ei høyløe. To sel og seterfjøs sto på plassen allerede 1750. Kun et sel og seterfjøs står i dag og er under restaurering. Et sel og et seterfjøs fra omkring 1870 ligger i utkanten av dagens innmark. Her er det bare selet som står i dag, noe ombygd og i god stand.

K4 Seterstølen

SEKRAK 1539-007-239, 240, 241, 242

Ei høyløe fra tidlig på 1700-tallet, kanskje før. Dette står i dag. Et seterfjøs fra samme tid ligger i ruin. Ei seterbu og -fjøs fra ca. 1870 er i brukbar stand / opprustet som fritidsbolig. Det ligger enkelte nye hytter i tilknytning til setermiljøet.

K5 Fante-Petter sitt gravminne

En steinring som antakelig er et gravminne etter Fante-Petter ligger i Vermedalen. I følge sagnet skulle han ha blitt drept i slagsmål mellom to fantefølge i tida 1800-1820. (Kavli 1998).

K6 Dyregraver og herbør, Vermevatnet

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

K7 Dyregraver og herbør, Langvatnet

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

K8 Dyregraver og herbør, Slettlybottvatnet

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

K9 Alteret

Et eiendommelig minnesmerke som det i følge sagn og tradisjon knytter seg både hedenskap, kristendom og overtro til. Under en gudstjeneste en gang i midten av 1920-åra med over 100 framnøtte, uttalte prost Hatlemark: *"Vi står i dag ved et af de ældste hedenske Altere eller Helligdomme i vårt land, reist i oldtiden af Oldtidens folk. Det står der som et talende Vidnesbyrd om den i Mennesket stadig boende Trang til at tilbede og forsone Guddommen – en felles Trang for Hedning som for Kristen"* (Mølmen 1987)

Gradering av verdi

Tabell 7. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

KULTURMILJØER		GRADE RING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H04	H05	H12	S12	S13
K1	Gamle Verma kraftstasjon	–				X		
K2	Evensetra	–		X				
K3	Stavemstølen	–		X				
K4	Seterstølen	–		X				
K5	Fante-Petter sitt gravminne	–			X			
K6	Dyregraver og herbør, Vermevatnet	–		X				
K7	Dyregraver og herbør, Langvatnet	–		X				
K8	Dyregraver og herbør, Slettlybottv.	–		X				
K9	Alteret	–			X			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H03 Variasjon og mangfold
H04 Representativitet
H05 Sjeldenhet, egenverdi
H12 Pedagogisk verdi

STØTTEKRITERIER

S12 Bruksverdi
S13 Symbolverdi, identitetsverdi

Referert og aktuell litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Austigard, B. & Strand, R. 1998. *Romsdal Sogelag. Årsskrift 1998*. 62. Årgang.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Kavli, E. 1998. *Fante-Petter sitt gravminne på Gamlestølen i Vermedalen*. S.193-198 i Romsdal Sogelag. Årsskrift 1998.

Mølmen, Ø. 1987. *Fra dyregraver til geværjakt i Rauma*. Rauma kommune, Kulturstyret. 215s.

Møre og Romsdal fylkeskommune, Kulturavdelinga 1999. Utskrift fra SEFRAX-registeret.

Norges offentlige utredninger 1991:12A *Verneplan for vassdrag IV*. 151 s.

Norges offentlige utredninger 1991:12B *Verneplan for vassdrag IV*. 373 s.

Rauma kommune 1993. *Setrer i Øvre Romsdalen*. Normann-samlinga. 159s.

Rauma kommune 1995. *Kommunedelplan for kulturminner*. Vedtatt i kommunestyre 25.04.95. 86s.

Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaularvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.

Standal, R. 1996. *Vegar før vegar var II. Fjelleier på Sunnmøre og i Romsdal*. Hjørundfjord Sogelag. 132s.

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Det foreligger planer om opprusting av den eksisterende reguleringen i Verma (Rauma Energi 2000). Tiltaket er forhåndsmeldt (Juli-2000), og omfatter 3 alternative planer. Alternativ A er en opprusting av eksisterende inntaksdam, alternativ B og C omfatter bygging av ny inntaksdam høyere opp i vassdraget, to ulike lokaliseringer. Tiltaket vil kunne berøre friluftslivsinteressene som er av nasjonal betydning i området. Tiltaket kan også komme til å virke negativt inn på verdifulle, fuktighetskrevende elvekløftsmiljøer nær samløpet mellom Verma og Rauma. Nærmiljøet for flere hytter langs nedre del av Verma før dagens inntaksmagasin vil kunne bli negativt berørt.

8.0 LITTERATUR

Kart

Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. *Månedstemperatur 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.6, Statens kartverk.

Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. *Årstider og vekstsesong 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7, Statens kartverk.

Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000.* Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk..

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. *Årsnedbør 1:2 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1, Statens kartverk.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. *Månedsnedbør 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993c. *Nedbørhyppighet 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3, Statens kartverk.

Rauma kommune 1995. *Romsdalsalpene. Turkart i målestokk 1:80.000.*

Sollid, J. & Kristiansen, K. 1984. *Raumavassdraget, kvartærgeologi og geomorfologi 1:80.000.* Geografisk institutt, UiO.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

- Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.
- Arnekleiv, J. V., 1991. *Giftvirkning av rotenon på bunndyr og reetablering av bunndyr i rotenonbehandlede vassdrag*. Universitet i Trondheim, LFI. Fagseninar om *Gyrodactylus salaris* og sykdoms-/rømmings problematikken. 15.-17. april 1991.
- Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.
- Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.
- Brun P. F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernavdelingen.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1990. *Fagrapport i friluftsliv. Verneplan IV for vassdrag, Møre og Romsdal fylke*. DN-notat 1990-3. 140s.
- Dolmen, D. 1989. *Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser av 20 vassdrag i Møre og Romsdal 1988*. Verneplan IV. Rapp. Zool. Ser. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet. 105s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000. *Utskrift fra Naturbasen for Norddal og Rauma kommuner*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1997. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1996*. Rapport nr. 1 - 1997. 233s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 13 - 1995. 94s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994*. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre*. Rapport nr. 9 - 1990. 233s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Fiskeforholda i vassdrag i verneplan IV*. Notat. 19s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi*. Rapport nr. 1 - 1986. 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993. *Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Høringsutkast*. Møre og Romsdal fylkeskommune. 24s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.

Gjelstenli, I. 1997. *Fra topp til topp i Romsdal*. 128s.

Hole, N. & Stene, R. 1990. *Landskapet blir forma. I "Ei bok om Rauma" s. 9-25*.

Holten J.I., Frisvoll A.A. & Aune E.I. 1986. *Havstrand i Møre og Romsdal*. Økoforsk rapp. 1986: 3A og 3B.

Jordal, J. B. & G. Gaarder 1999. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1992-98. Samlerapport*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 99. 278s.

Jordal, J.B. & Stueflotten, S. under arbeid. *Biologisk mangfold i Rauma*. Rapport.

- Kavli, E. 1998. *Fante-Petter sitt gravminne på Gamlestølen i Vermedalen*. S.193-198 i Romsdal Sogelag. Årsskrift 1998.
- Korsmo, H. & D. Svalastog 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Lien, I.K. 1990. *Verneplan IV – fisk. Møre og Romsdal*. Direktoratet for naturforvaltning. 18s.
- Lindstrøm, E-A og Relling B. 1994. *Overvåking av små og mellomstore landbruksforurensede vassdrag i Møre og Romsdal. Undersøkelser i 1994.. NIVA rapport lnr 3449-96*.
- Loen, J. 1991. *Ornitologiske feltregistreringar. Verneplan IV for vassdrag, Møre og Romsdal fylke*. DN-notat 1991-11. 104s.
- Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moe, B., H. Korsmo & D. Svalastog 1992. *Verneplan for barskog. Regionrapport for Vest-Norge*. NINA Utredning 31:1-114.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser.1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Moen A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 200 s.
- Mølmen, Ø. 1987. *Fra dyregraver til geværjakt i Rauma*. Rauma kommune, Kulturstyret. 215s
- Møre og Romsdal fylkeskommune, Kulturavdelinga 1999 *Utskrift fra SEFRAK-registeret*.
- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1991. *Verneplan for vassdrag IV*. NOU 1991:12A. Universitetsforlaget. 151s.
- Norges offentlige utredninger 1991. *Verneplan for vassdrag IV*. NOU 1991:12B. Universitetsforlaget. 373s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.

Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.

Omang, S.O.F. 1935. *Die Hieracien Norwegen. I. Monographische bearbeitung der untergattung Piloselloides*. Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. 179 s.

Rauma Energi 2000. *Opprusting/ombygging av Verma kraftverk. Melding*. 21s + kart

Rauma kommune 1999. *Indre Romsdal på postkort. Fra 1890-åra til 1940*. 201s.

Rauma kommune, Næringssetaten 1998. *Reinheimen nasjonalpark med tilgrensende landskapsvernområder. Brukerrapport for Rauma kommune*. 59s + tabeller og kart.

Rauma kommune 1995. *Kommunedelplan for kulturminner*. Vedtatt i kommunestyre 25.04.95. 86s.

Rauma kommune 1993. *Setrer i Øvre Romsdalen*. Normann-samlinga. 159s.

Rye, N., J. Sulebak & O. Soldal 1991. *Verneplan IV for vassdrag. Geofaglige undersøkelser i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal*. Geologisk institutt, UiB. Rapport 91/01. 108s.

Sjulsen R. & Faugli E. 1988. *Geofag og landskap i Raumas nedbørfelt*. Vassdragsforsk. Rapp. Nr. 120.

Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

Spikkeland, O. K. (Red.) 1995. *Sammenstilling av verneverdier og brukerinteresser. Vossovassdraget, Gaularvassdraget og Rauma*. NVE Publikasjon Nr. 15 1995. 56s.

Standal, R. 1996. *Vegar før vegar var II. Fjelleier på Sunnmøre og i Romsdal*. Hjørundfjord Sogelag. 132s.

St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

St.prp. nr. 118, 1991-92. *Verneplan IV for vassdrag. Olje- og energidepartementet*. 128s.

Volda offentlige lærarskole – Møre og Romsdal distriktshøgskole u.å. *Samordna plan for Rauma/Ulvåa-området*. Fagrapport nr. 4. Naturvern og Friluftsliv. Raumaprojektet. 26s.

9.0 METODE

9.1 Fremgangsmåte

Det er utarbeidet faglige kriterier for hvordan verneverdiene skal måles og karakteriseres i arbeidet med å ajourføre oversikten over verneverdiene (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1998). Verdiene er knyttet til følgende tema:

- prosesser og former skapt av is og vann
- biologisk mangfold
- landskapsbildet
- friluftsliv
- kulturminner

Datainnsamling

Innsamling av data har vært konsentrert om det som allerede finnes av dokumentasjon. Lokale kontaktpersoner er benyttet, og det er i tillegg gjennomført enkelte nye registreringer.

Litteratur

Eksisterende dokumentasjon er innhentet fra arkiv, bibliotek og elektroniske databaser hos forvaltningsmyndigheter og faginstitusjoner.

Enkelte vassdrag i fylket er behandlet i prosjektet «Differensiert forvaltning av verna vassdrag» (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1995). En stor andel av de vernede vassdragene er dessuten tidligere vurdert for utbygging, og av den grunn oppfanget i prosjektet «Samlet plan for vassdrag» (Miljøverndepartementet 1984). Begge prosjekt dokumenterer verdier i vassdrag.

Lokalt finnes dokumentasjon fra prøvefiske, jakt- og fiskekortsalg, belegg på hytter, bomavgifter m.m. Lokale historielag, ornitologiske, botaniske og entomologiske foreninger og andre kan ofte sitte inne med dokumentasjon fra vernelokaliteter, eller forslag til slike.

Møte med kommunen

Det har vært arrangert et møte med vertskommunen for vassdraget. Hensikten med møtet har dels vært å informere om registreringsarbeidet og dels å innhente informasjon om aktuelle verdifulle lokaliteter innenfor vassdraget.

Egne registreringer

Prosjektarbeiderne Geir Gaarder og Morten W. Melby har utført egne registreringer i vassdraget. Feltinnsatsen har hatt et beskjedent omfang, mellom 2 og 5 dager pr. vassdrag.

Kartfesting

Hver lokalitet er kartfestet. Denne rapporten har et kartvedlegg for hvert fagtema som dekker hele nedbørfeltet. Lokalitetene er digitalisert etter et manuelt tegnet manuskart i målestokk 1:50.000. Grunnlaget for digitaliseringen er imidlertid N250-basen fra Statens Kartverk.

9.2. Kriteriebruk

Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet. Kriteriene er ført opp i tabell 7 etter avsnittet om Graderingsprinsipper, definisjon av kriteriene finnes i veileder for VVV-prosjektet "Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag", foreløpig utgave sept. 1997. Denne finnes bl.a. hos fylkesmannens miljøvernavdeling.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdets betydning til nasjonal, regional og lokal målestokk. Noen ganger vil den gjennom VVV-prosjektets foreslåtte verdi for et delområde/objekt falle ut som noe "høyere" sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. For nye VVV-prosjekter fra og med 1999, vil dette graderingsprinsippet evt. bli vurdert på nytt.

De arealer som er pekt ut skal fortrinnsvis være områder med tilknytting til vann, bekker og elver som har betydning for å bevare vassdragsnatur vernet i verneplan for vassdrag I-IV. I tillegg kommer delområder med tilknytting til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene, var viktige for at vassdraget ble vernet, så vil også disse kunne tas med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/til stede, ifølge definisjon, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets friluft-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, ✓ Alternativt minimum tre hovedkriterier	✓ To hovedkriterier + minimum et støttekriterium	✓ Minimum et hovedkriterium.

2. Biologisk mangfold

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier.	✓ To hovedkriterier	✓ Minimum et hovedkriterium.

3. Landskapsbilde

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum to hovedkriterier 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium.

4. Friluftsliv

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterium 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ To hovedkriterier, eller ✓ Minimum to støttekriterier 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium. ✓ Minimum et støttekriterium

5. Kulturminner

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

Tabell 8. Tabellen viser hvilke tema og kriterier som er brukt i VVV-prosjektet

INDELING AV VERNEVERDIER	FAGOMRÅDER BRUKT I VERNEPLAN I-IV	HOVEDKRITERIER	STØTTEKRITERIER
PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 03 Variasjon og mangfold H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 06 Sårbarhet	S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi S 04 Biologisk funksjon S 05 Arealstørrelse
LANDSKAPSBILDE	Friluftsjakter Geofag	H 01 Urørthet H 06 Sårbarhet H 07 Helhet H 08 Inntrykksstyrke	S 06 Urørthet S 07 Sjeldenhet eller særpreg S 08 Typiskhet S 09 Historisk dokument
FRILUFTSLIV	Friluftsjakter Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørthet H 09 Opplevelse H 10 Egnethet H 11 Dagens bruk	S 10 Tilgjengelighet S 11 Natur- og kulturkvalitet
KULTURMINNER	Kulturverninteresser	H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 12 Pedagogisk verdi	S 12 Bruksverdi S 13 Symbolverdi, identitetsverdi

10.0 KART

Tillatelsesnummer LKS82003-O3647

Kart nr. 1 INNGREPSFRI NATUR

Kart nr. 2

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Morenerygger, Alteret	L

Kart nr. 3

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B1	Sæterstølen	L
B2	Stavemstølen	L
B3	Vest for Evensætra	L
B4	Evensætra	L
B5	Aspahjellen	R
B6	Slettafjellsetrene	L
B7	Nord for Aspahjellen	R
B8	Månaseter (granskog)	L
B9	Månasetra (naturbeitemark)	L
B10	Vernefossen (naturbeitemark)	L
B11	Vernefossen (fossesprøyts.)	R

Kart nr. 4

LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L1	Vernefossen	N
L2	Verma, Holmevadet-inntaksdammen	R
L3	Stavemstølen	R
L4	Døntind	R
L5	Svartind	L
L6	Vernevatnet	R

Kart nr. 5

FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F1	Romsdalen/Reinheimen verneområder	N

Kart nr. 6

KULTURMILJØER		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
K1	Gamle Verma kraftstasjon	–
K2	Evensetra	–
K3	Stavemstølen	–
K4	Seterstølen	–
K5	Fante-Petter sitt gravminne	–
K6	Dyregraver og herbør, Vermevatnet	–
K7	Dyregraver og herbør, Langvatnet	–
K8	Dyregraver og herbør, Slettlybottv.	–
K9	Alteret	–

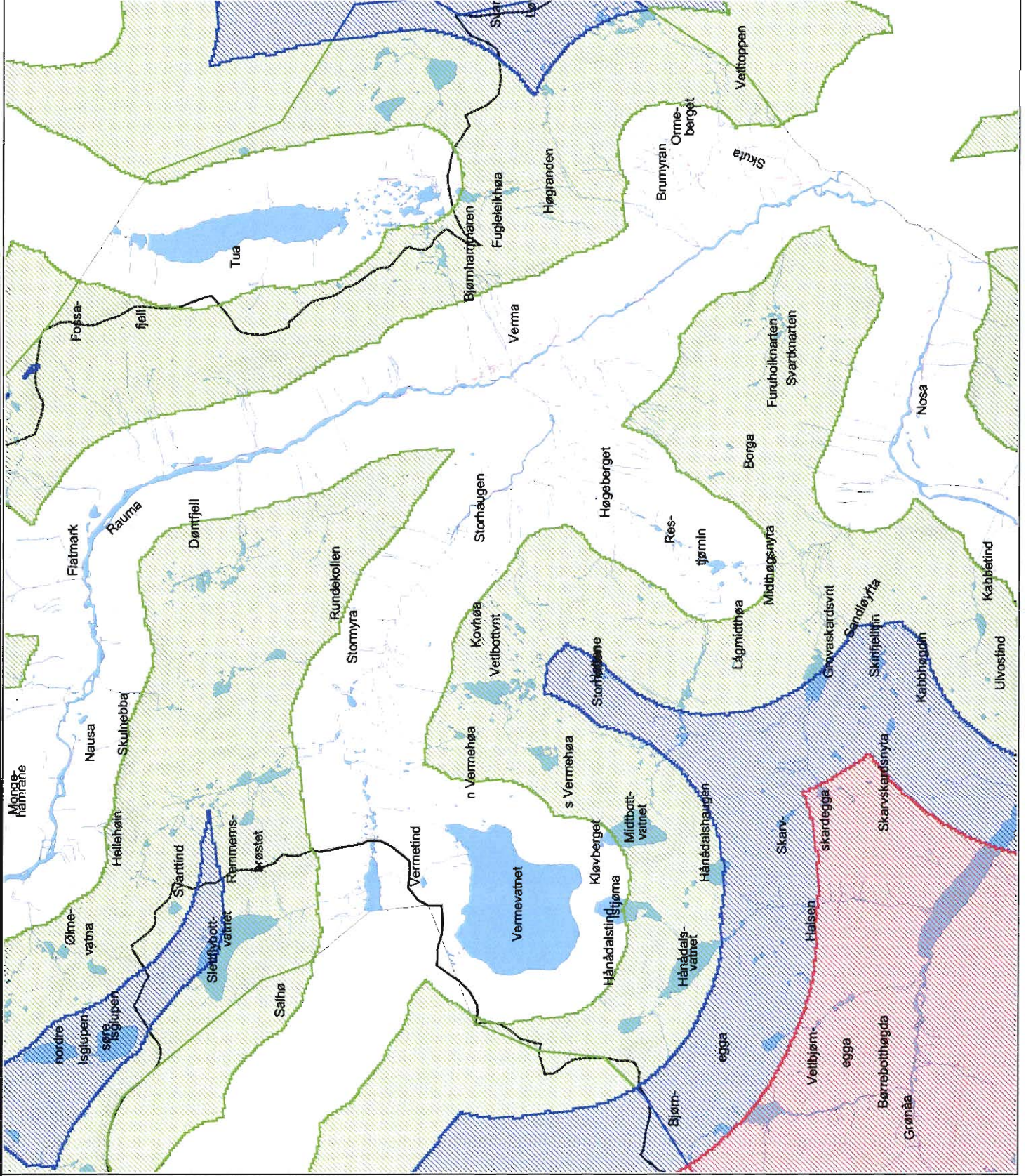

Verma (103.Z) i Rauma kommune

Inngrepsfri natur

Verdivurdering/Tegnforklaring

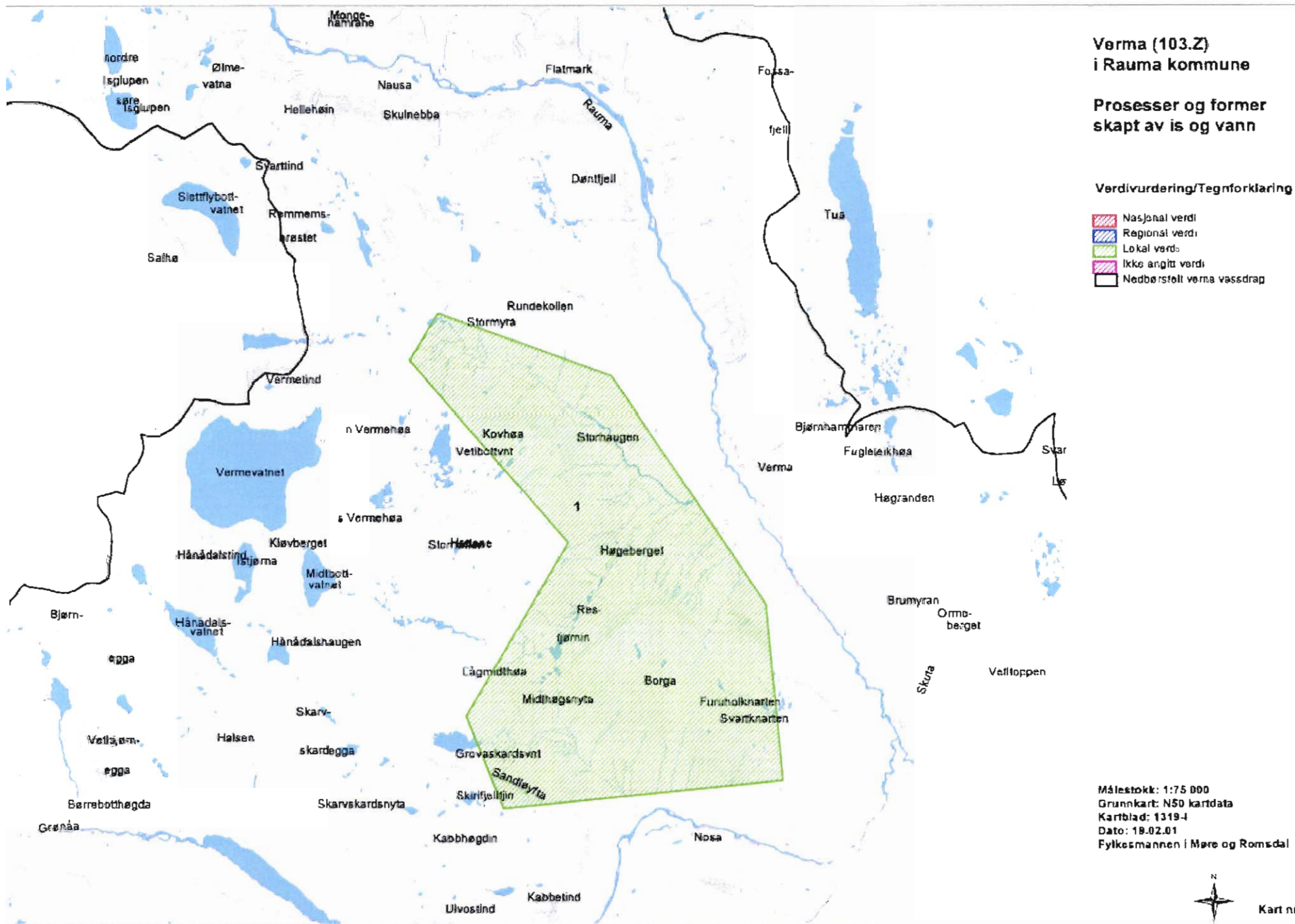
- >5 km fra inngrep
- 3-5 km fra inngrep
- 1-3 km fra inngrep
- Nedbørsfelt verna vassdråg

Målestokk: 1:75 000
 Grunnkart: N50 kartdata
 Kartblad: 1319-I
 Dato: 19.02.01
 Fylkesmannen i Møre og Romsdal

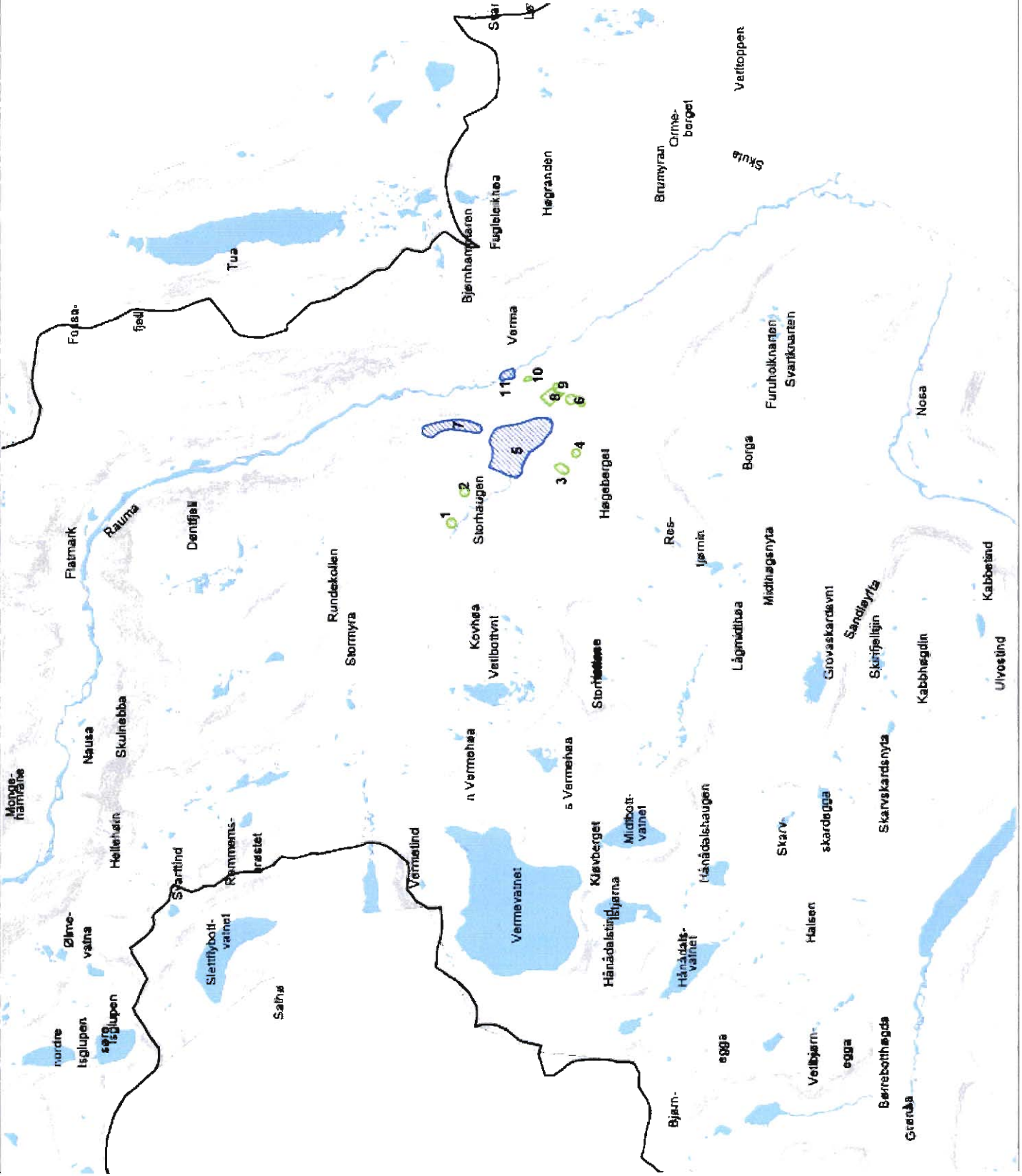
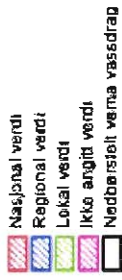

Verma (103.Z) i Rauma kommune

Biologisk mangfold

Verdivurdering/Tegnforklaring

Målestokk: 1:75 000
 Grunnkart: NS9 kartdata
 Kartblad: 1319-4
 Dato: 19.02.01
 Fylkesmannen i Møre og Romsdal

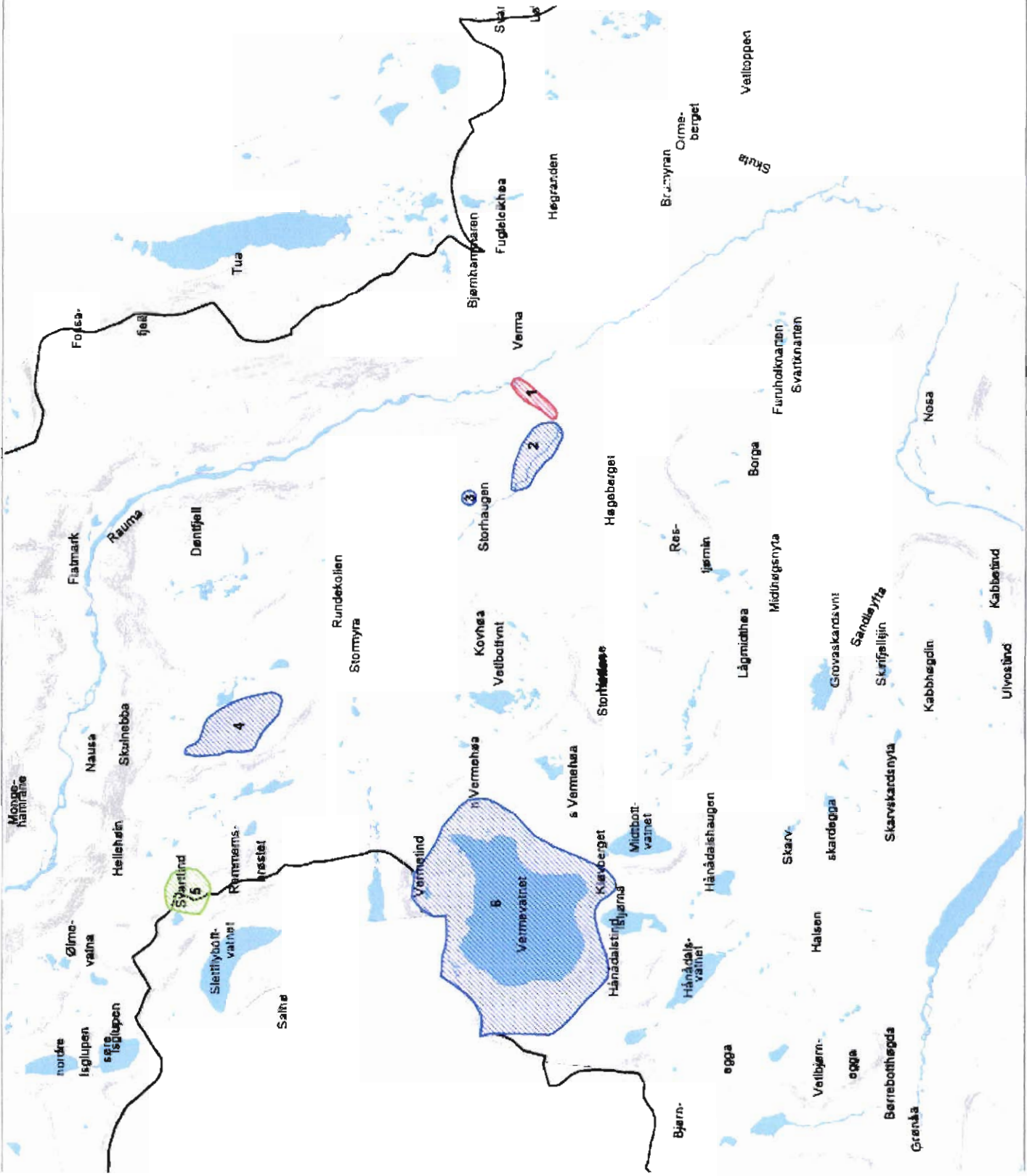

Verma (103.Z)
i Rauma kommune
Landskapsbilde

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedberstet verma vassdrag
-

Målestokk: 1:75 000
 Grunnkart: NS9 kartdata
 Kartblad: 1319-I
 Dato: 19.02.01
 Fylkesmannen i Møre og Romsdal

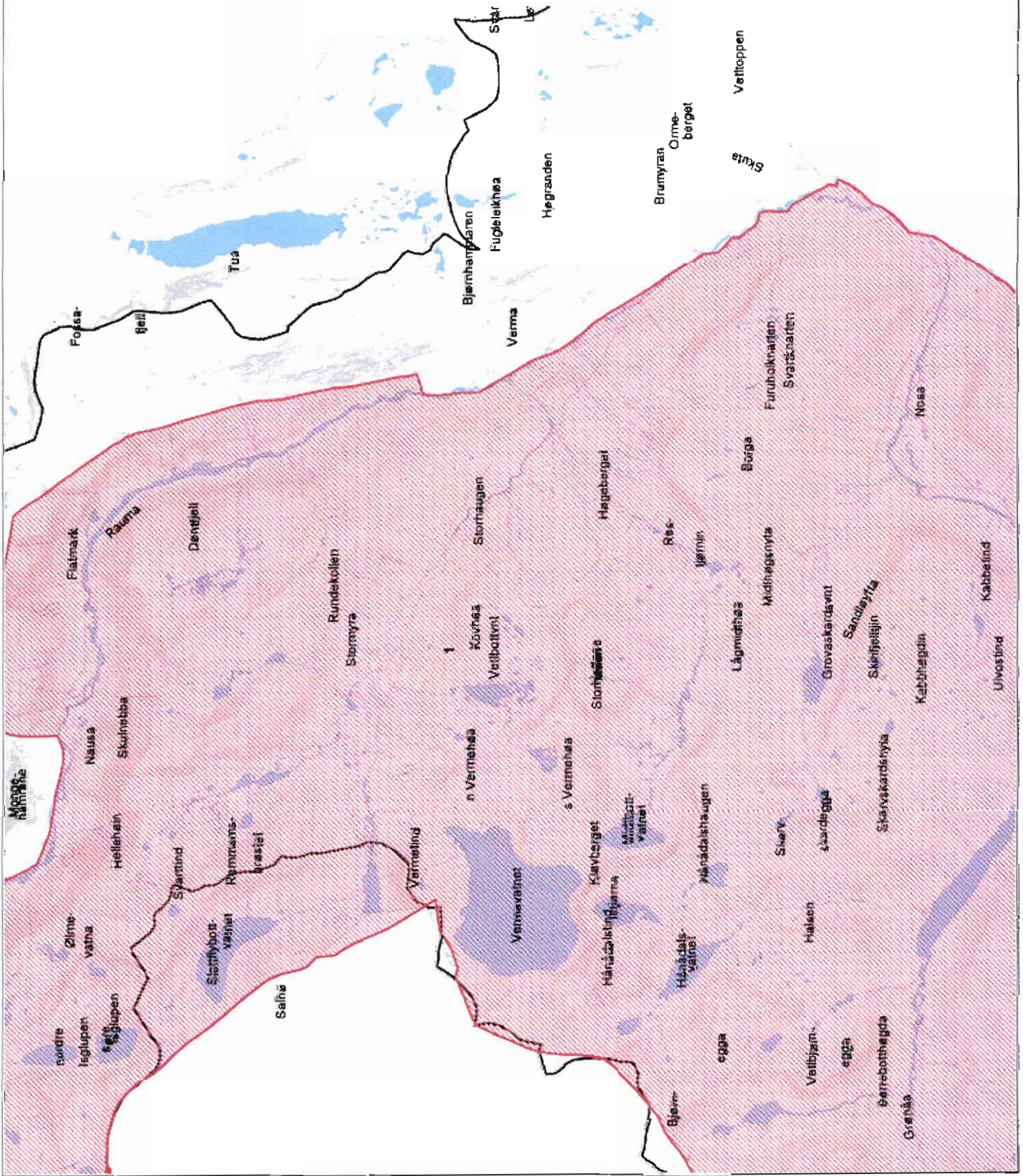

Verma (103.Z) i Rauma kommune

Friluftsliv

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfeltet verma vassdrag

Målestokk: 1:75 000
 Grunnkart: NSO kartdata
 Kartblad: 1319-I
 Dato: 19.02.81
 Fylkesmannen i Møre og Romsdal

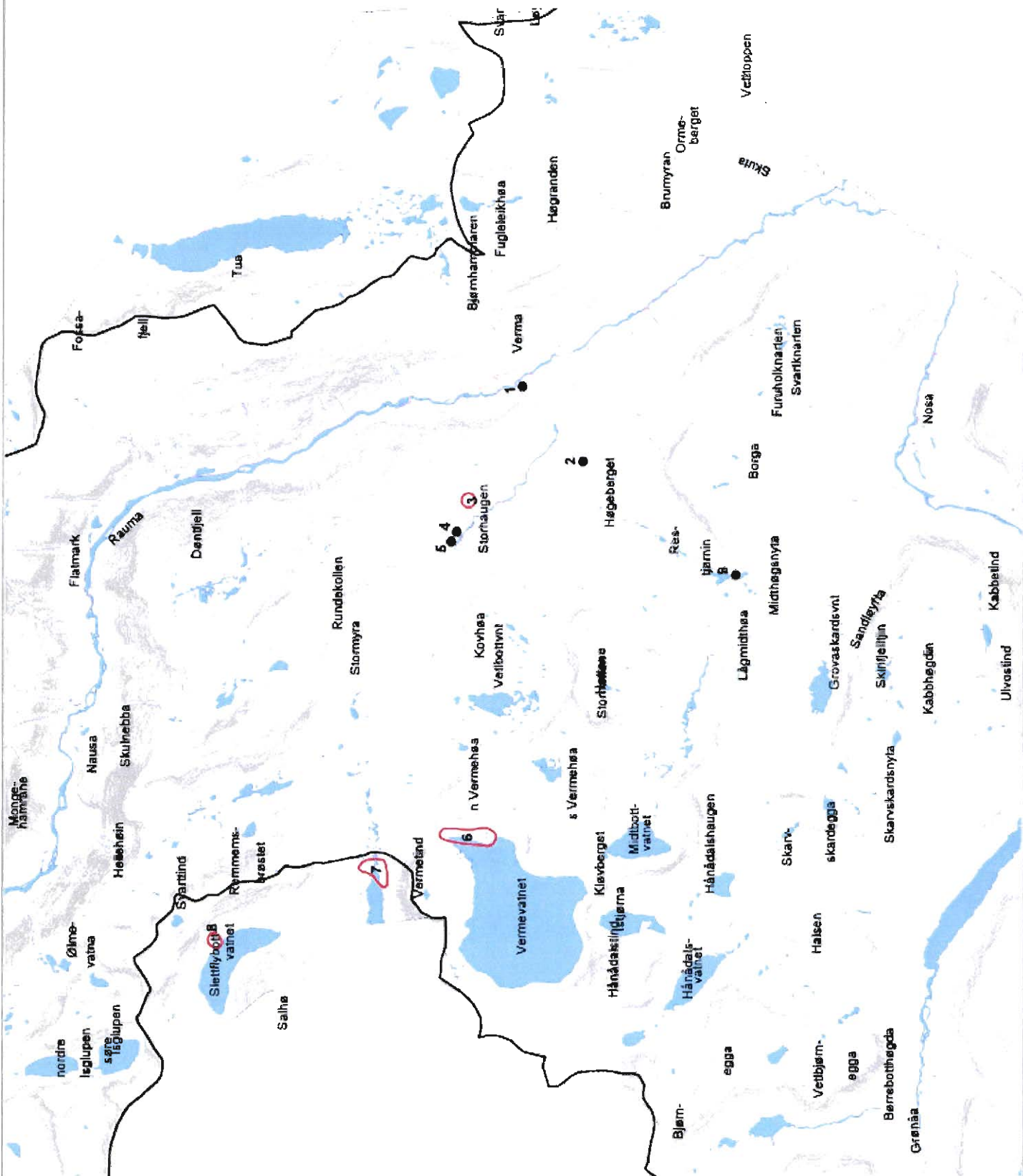

Verma (103.Z) i Rauma kommune

Kulturminne

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Kulturminne
- Kulturminne
- Nedberstelt verna vassdrag

Målestokk: 1:75 000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1319-4
Dato: 18.02.01
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

REGISTRERINGSSKJEMA

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P1
Lokalitet: Morenerygger, Alteret		

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AB, 103.AA3, 103.AA4
--------------------	--

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: Prosesser og former skapt av is og vann
--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Prioritetsgruppe III (Faglig interessante lokaliteter, men ofte av mer lokal betydning enn i de to første gruppene) (Sollid & Sørbel 1981)

Viktige kvaliteter:

Et system av endemorener går fra Grovskardvatnet i retning mot Restjørnin og Alteret. Morenene utgjør et bredt belte sammensatt av flere markerte rygger med enkelte spylerenner imellom. Alteret er navnet på en glasifluvial terrasse som antakelig er avsatt i en lommesejø langs brekanten. Terrassen er bygd opp til et nivå som ligger klart høyere enn passpunktet nordover mot Vermedalen. Området er fornrøkt med en blanding av morene- og smeltevannsformer i et større system. Morenene kan korreleres morfologisk med andre, nærliggende morener. Disse inngår i et israndtrinn fra Preboreal og er av omtrentlig samme alder som endemorenene på Dovrefjell.

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Avsetningene dokumenterer avsmeltingshistorien.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forlag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
Referansehenvisning		
Sollid & Sørbel 1981		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6911000 / Øst: 0448500	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Sæterstølen**

Område Objekt Polygonkode: **B1**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Gitt verdi viktig (B) av Jordal & Stueflotten (u.a.)

Viktige kvaliteter:

En setervoll med en del naturbeitemark og forekomst av en del naturengplanter. Særlig er observert her.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Sårbarhet

Begrunnelser:

Velhevdete naturbeitemarker begynner å bli sjeldne.

Miljøet er særlig sårbart for opphør av beite med påfølgende gjengroing.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Jordal & Gaarder (1998), Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6914600 / Øst: 0447400

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område	☐ Objekt	Polygonkode: B2
Lokalitet: Stavemstølen			

Fylke: Møre og Romsdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Vernepan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3
--------------------------	--

Utfyllt av: *Geir Gaarder* Dato: 10.12.2000

Tema: Biologisk mangfold

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Regnet for viktig (B) av Jordal & Stueflotten (u.a.).

Viktige kvaliteter:

En middels stor setervoll med en del naturbeitemark. I alt 15 naturengplanter funnet, deriblant den sjeldne, rødlistede hårsveve svenskesveve (*Hieracium suecicum*). Et par ganske vanlige beitemarkssopp er også påvist.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhet

Velhevdete naturbeitemarker begynner å bli sjeldne.

Sårbarhet

Miljøet er særlig sårbart for opphør av beite med påfølgende gjengroing.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>				
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt	☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi
<i>Status for dokumentasjon</i>				
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent			
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>		
	Utenfor def. 100m belte	Digitalisert		
<i>Referansehenvisning</i>				
Jordal & Gaarder 1998, Jordal & Stueflotten u.a.				

Kartkoordinater (UTM):					
<i>Midtpunkt:</i>		<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>		<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>	
Nord: 6948100	Øst: 0414400	Nord:	Øst:	Nord:	Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Vest for Evensætra**

Område Objekt

Polygonkode: **B3**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Regnet som viktig av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

Parti med gammel furuskog med noe innslag av dødt trevirke, inkludert grove, morkne læger. Enkelte kravfulle og dels rødlistede gammelskogsarter forekommer.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Urørthet

Miljøet er upåvirket av nyere inngrep og har også bare vært svakt påvirket tidligere.

Sjeldenhet

Gammel furuskog er et generelt sjeldent miljø.

Sårbarhet

Lokaliteten er i første rekke sårbar for hogst.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6912400 / Øst: 0448600

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Evensætra**

Område Objekt

Polygonkode: **B4**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV

Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Geir Gaarder   Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Regnet som lokalt viktig (C) av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

En liten setervoll med litt naturbeitemark, men under gjengroing. Enkelte naturengplanter og beitemarkssopp er funnet.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Sårbarhet

Begrunnelser:

Velhevdete naturbeitemarker begynner å bli sjeldne.

Miljøet er særlig sårbart for opphør av beite med påfølgende gjengroing.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt   Regionalt verdifullt   Nasjonalt verdifullt   Internasjonalt verdifullt   Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert   Manglende dokumentasjon   Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert   Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6912100 / Øst: 0448900

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Aspahjellen**

Område Objekt

Polygonkode: **B5**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV

Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er regnet som viktig (B) av Jordal & Stueflotten u.a., som et svært verneverdig spesialområde (***) av Korsmo & Svalastog (1997) og som nasjonalt verdifullt av Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernvedelings (1997).

Viktige kvaliteter:

Dette er et større område med gammel, noe glissen furuskog. Trær på opp mot 500 år er observert i området og den hensynskrevende ulvelaven er påvist. I tillegg forekommer enkelte interessante fuglearter som gluttsnipe, dvergfalk og tretåspest.

Hovedkriteria:

Urørthet

Begrunnelser:

Miljøet er upåvirket av nyere inngrep og har også bare vært svakt påvirket tidligere.

Sjeldenhet

Gammel furuskog er et generelt sjeldent miljø.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

1052

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernvedelings 1997, Korsmo & Svalastog 1997, Moe m.fl. 1992, Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6913000 / Øst: 0449000

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6913300 / Øst: 0448400

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6912600 / Øst: 0449700

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B6
Lokalitet: Slettafjellsetrene		

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4
--------------------	---------------------------------

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: Biologisk mangfold

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er gitt verdi viktig (B) av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

Slettafjellsetrene er en større, inngjerdet setervoll, hvorav en liten bit utenfor gjerdet ovenfor seterhusene har naturengpreg. Her forekommer en del naturengplanter og flere beitemarkssopp, deriblant en hensynskrevende art.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Velhevdete naturbeitemarker begynner å bli sjeldne.

Sårbarhet

Miljøet er særlig sårbart for opphør av beite med påfølgende gjengroing.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Utenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Jordal & Stueflotten u.a., Jordal & Gaarder 1998		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6911900 / Øst: 0450000	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)		
Lokalitet: Nord for Aspahjellen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B7

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.A322
---------------------------	---

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: Biologisk mangfold
--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er verdsatt som viktig (B) av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

Lokaliteten består av glissen, gammel furuskog med spredt innslag av grov gadd og grove læger. Flere kravfulle og rødlistede gammelskogstilknyttede arter forekommer, som svartsonekjuka, gråsotheget og ulvelav.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Urørthet	Miljøet er upåvirket av nyere inngrep og har også bare vært svakt påvirket tidligere.
Sjeldenhet	Gammel furuskog er et generelt sjeldent miljø.
Sårbarhet	Miljøet er i første rekke sårbare for hogst.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	☐ Utenfor def. 100m belte	☒ Digitalisert
Referansehenvisning		
Jordal & Stueflotten u.a.		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6914500 / Øst: 0449400	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Månaseter (granskog)**

Område Objekt

Polygonkode: **B8**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er gitt nasjonal verdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga (1997) og er vurdert som svært verneverdig spesialområde (***) av Korsmo & Svalastog 1997.

Viktige kvaliteter:

Det er en lokalitet med det som kan være en utpostforekomst av naturlig/spontan grau, selv om opprinnelsen ikke er nærmere undersøkt. Forekomsten er ikke mer enn 200 år gammel og de eldste trærne op mot 150 år gamle. Det er varierende vegetasjonstyper, men gjennomgående fattig til middels rikt. Dødt trevirke forekommer sparsomt.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Naturlig granskog forekommer svært sjelden så langt vest, og dette kan være en av de viktigste forekomstene i fylket (unntatt Rindal/Surnadals-området).

Støttekriteria:

Forsknings-/pedagogisk verdi

Begrunnelser:

Eventuelle naturlige utpostlokaliteter har ofte stor vitenskaplig interesse.

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Sjørrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Både innenfor og utenfor

Digitalisert

Referansehenvisning

Korsmo & Svalastog 1997, Moe m.fl. 1992, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga 1997, Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6912500 / Øst: 0450200

Nord: / Øst:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Månasetra (naturbeitemark)**

Område Objekt

Polygonkode: **B9**

Fylke: Møre og Romsdal, Opdal

Kommune: Lcsja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV

Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er gitt verdi viktig (B) av Jordal & Svalastog u.a.

Viktige kvaliteter:

Dette er en liten setervoll, naturbeitemark som er ganske artsrik med en god del naturengplanter. Den skjottes fortsatt som slåtteeng.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Artsrike slåtteenger i hevd er sjeldne både regionalt og nasjoant.

Sårbarhet

Naturengpartiene er sårbare både overfor opphørt hevd med påfølgende gjengroing og gjødsling.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Jordal & Stueflotten u.a., Jordal & Gaarder 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6912400 / Øst: 0450300

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B10
Lokalitet: Vernefossen (naturbeitemark)		

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4
--------------------	---------------------------------

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: Biologisk mangfold

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er gitt verdi viktig (B) av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

Dette er en gammel, nedlagt plass som er inngjerdet og beitet av sau. Det er noe åpen, velhevdeet naturbeitemark med innslag av en del naturengplanter, deriblant en del tørbakkearter. I tillegg forekommer noe beitemarkssopp, bl.a. en rødlisteart.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhet

Velhevdete naturbeitemarker begynner å bli sjeldne.

Sårbarhet

Miljøet er særlig sårbart for opphør av beite med påfølgende gjengroing.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
<i>Referansenhvisning</i>		
Jordal & Stueflotten u.a.		

Kartkoordinater (UTM):					
<i>Midtpunkt:</i>		<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>		<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>	
Nord: 6913300	Øst: 0450500	Nord:	Øst:	Nord:	Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Vernefossen (fossesprøytsone)**

Område Objekt

Polygonkode: **B11**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4 m.fl.

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 10.12.2000

Tema: **Biologisk mangfold**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er gitt verdi svært viktig (A) av Jordal & Stueflotten u.a.

Viktige kvaliteter:

Verma stupe ned i Rauma i stryk og fossefall, samtidig som Rauma ved samløpet danner et mindre gjel. Det er partier med velutviklede fosseenger, særlig på østsiden av Rauma. I tillegg dannes interessante bergveggs- og overhengmiljøer på vestsiden av elva. Flere kravfulle arter knyttet til slike elvegjel forekommer og lokaliteten har stort potensiale for slike. Bl.a er fylkets eneste kjente forekomst av taiganål her, og rødlistearten funfåresopp er påvist.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Sjeldenhet

Fosserøyksoner og elvegjel er regionalt uvanlige og nasjonalt og internasjonalt sett en sjelden naturtype.

Urørthet

Miljøet er relativt lite påvirket av inngrep.

Sårbarhet

Miljøet er spesielt sårbart for vassdragsreguleringer som fjerner fosserøyken, men også skogsdrift vil redusere naturverdiene.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet

Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Jordal & Stueflotten u.a.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6913500 / Øst: 0450500

Nord: 6913300 / Øst: 0450500

Nord: 6913700 / Øst: 0450500

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Vermafoss**

Område Objekt Polygonkode: **L1**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA1

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Vermafoss er et visuelt kraftuttrykk og en vesentlig turistattraksjon. Fossen er tydelig eksponert mot riksvegen, og et mye benyttet motiv fra Romsdalen Rauma kommune 1999). Sammen med Kylling bru er dette innslag i landskapet med særlig inntryksstyrke.

Hovedkriteria:

Inntryksstyrke

Begrunnelser:

Fossen er et blikkfang lokalt i Verma. Store kontraster mellom vannmassene og skog/berggrunn. I perioder av året er imidlertid vannføringen liten pga. reguleringsinngrep.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealer (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Rauma kommune 1999

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6913000 / Øst: 0450300

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6912600 / Øst: 0449800

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6913500 / Øst: 0450550

Vassdrag: RAUMA (VERMA)		
Lokalitet: Verma, Holmevadet-inntaksdammen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: L2

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3
---------------------------	--

Utfyllt av: *Morten W. Melby* Dato: 19.6.2000

Tema: Landskapsbilde

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Elva har et kraftfullt og spennende løp over strekningen. En sti er anlagt langs elva, og tilrettelegger for opplevelsen av elva ovenfor inntaksdammen. Det vil alltid være en viss vannføring på strekningen, men i oppfyllingsperioden (Vermevatnet) svekkes uttrykket vesentlig.

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Elva har et kraftfullt, dramatisk preg over strekningen

Variasjon

Elva har et vekslende uttrykk innenfor området

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☒ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6913000 / Øst: 0449000	Nord: 6912500 / Øst: 0449750	Nord: 6913400 / Øst: 0448300

Vassdrag: RAUMA (VERMA)		
Lokalitet: Stavemstølen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: L3

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3
--------------------	---------------------------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: Landskapsbilde

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Et godt bevart stølsmiljø som er under restaurering (juni 2000). Løftestokkene er særlig grove. Miljøet forsterkes av nærheten til elva. Beiting og beitedyr bidrar positivt til opplevelsen.

Hovedkriteria:

Helhet

Begrunnelser:

Seterhusene med kulturmark utgjør et interessant kulturmiljø med stor autensitet.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☒ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Utenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Rauma kommune 1993		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6914400 / Øst: 0448150	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Døntind**

Område Objekt

Polygonkode: **L4**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AB

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Døntind er et attraktivt turmål (Gjelstenli 1997) og en særdeles markert topp innenfor nedbørfelket. Døntind danner en forpost til de kvasse tinderekkenene lengre nord og vest.

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Tinden er et blikkfang, og et førtste innslag av tindetopografien for reisende østfra gjennom Romsdalen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet

Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utенfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Gjelstenli 1997

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6919400 / Øst: 0443400

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: L5
Lokalitet: Svarttind		

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AB
--------------------	--------------------------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: Landskapsbilde

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Svarttind er markert fordi den bratte nordveggen antar en særlig mørk farge og gjør fjellet til et lokalt landemerke.

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Tinden er særlig markert på grunn av farge og kontrast.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☒ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Utenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6920400 / Øst: 0438900	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)	☒ Område	☐ Objekt	Polygonkode: L6
Lokalitet: Vermevatnet			

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsnr. i REGINE: 103.AC
--------------------	-------------------------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: Landskapsbilde

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Vermevatnet er stort, tydelig avgrenset av flere markerte tinder. Romavgrensningen er effektiv og iøynefallende. Storbreden danner kontrast og skaper variasjon som forsterker opplevelsen.

Hovedkriteria:

Helhet

Begrunnelser:

Lokaliteten har en tydelig romavgrensning med vannflaten som golvet i et svært vidt utsyn.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☒ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på urealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6913300 / Øst: 0439200	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	RAUMA (VERMA)		
Lokalitet:	Romsdalen/Reinheimen verneområder	☒ Område	☐ Objekt
		Polygonkode: F1	

Fylke:	Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune:	Lesja, Rauma og Skjåk

Vern:	Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE:	103. AA1....., 103.AB m.fl.
-------	--------------	-------------------------	-----------------------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema:	Friluftsliv
-------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Nasjonal bruksverdi (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999)

Viktige kvaliteter:

"Stort sett kupert høgfjellsterreng, men Vermedalen og Ulvådalen har skog. Mange høgfjellsvatn, tildels store og fiskerike. Vestgrense for harr. Alle fire hjortedyra møtes her, og villreinen er viktigaste viltelement. Småviltbestanden er god. Sers attraktivt nasjonalt/internasjonalt turområde som heng saman med område i Norddal (Taffjordfjella), Skjåk og Lesja." (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999).

Nedslagsfeltet ligger i sin helhet innenfor det beskrevne friluftslivsområdet, og representerer de samme kvalitetene. Vermedalen er samtidig en lett tilgjengelig og mye brukt trasé inn i Reinheimen.

Hovedkriteria:	Begrunnelser:
Opplevelse	Området inneholder en rekke estetiske og biologiske kvaliteter av svært høy verdi
Egnethet	Området er enkelt tilgjengelig med sommeråpen veg et stykke innover Vermedalen, og sti over mot Valldalen.
Dagens bruk	Dagens bruk av området er nasjonal og stor, selv om andre deler av det foreslåtte verneområdet er mer brukt i dag.

Støttekriteria: Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>			
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☒ Nasjonalt verdifullt	☐ Internasjonalt verdifullt
☐ Ikke fastsatt verdi			
<i>Status for dokumentasjon</i>			
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet	
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent		
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>	
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert	
<i>Referansenhvisning</i>			
Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999			

Kartkoordinater (UTM):			
<i>Midtpunkt:</i>		<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	
Nord: 6914000	Øst: 0445000	Nord:	Øst:
		<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>	
		Nord:	Øst:

Vassdrag:	RAUMA (VERMA)	☐ Område	☒ Objekt	Polygonkode: K1
Lokalitet:	Gamle Verma kraftstasjon			

Fylke:	Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune:	Lesja, Rauma og Skjåk

Vern:	Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE:	103.AA1
-------	--------------	-------------------------	---------

Utfyllt av: Morten W. Melby   Dato: 19.6.2000

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

SEKRAK 1539-007-259

Betongbygning fra 1934. Kraftstasjonen ble satt ut av drift i 1949. Generator og trafo er borte, men turbinen står igjen.

Hovedkriteria:

Pedagogisk verdi

Begrunnelser:

Kraftstasjonen forteller lokal vasstilknyttet industrihistorie

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):					
Midtpunkt:		Øvre punkt, ved vannstreng:		Nedre punkt, ved vannstreng:	
Nord:	6913300	Øst:	0450450	Nord:	
		Øst:		Øst:	

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Evensetra**

Område Objekt Polygonkode: **K2**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

SEKRAK 1539-007-218, 219, 220

Sel, seterfjos og høyløc. Høyløc fra 1930 i dårlig forfatning, sel og seterfjos fra før 1879 i brukbar stand. Ingen hytter i tilknytning til setermiljøet.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Setra representerer en gammel driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1999

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6912050 / Øst: 0448950

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	RAUMA (VERMA)	☐ Område	☒ Objekt	Polygonkode: K3
Lokalitet:	Stavemstølen			

Fylke:	Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune:	Lesja, Rauma og Skjåk

Vern:	Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE:	103.AA3
-------	--------------	-------------------------	---------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registret

Viktige kvaliteter:

SI:KRAK 1539-007-243, 244, 245, 246, 247, 248, 249

Tre sel og tre seterfjøs samt ei høyløe. To sel og seterfjøs sto på plassen allerede 1750. Kun et sel og seterfjøs står i dag og er under restaurering. Et sel og et seterfjøs fra omkring 1870 ligger i utkanten av dagens innmark. Her er det bare selet som står i dag, noe ombygd og i god stand.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Setra representerer en gammel driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	☐ Utenfor def. 100m belte	☐ Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6914350 / Øst: 0448200	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Seterstølen**

Område Objekt Polygonkode: **K4**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

SEKRAK 1539-007-239, 240, 241, 242

Ti høyløe fra tidlig på 1700-tallet, kanskje før. Dette står i dag. Et seterfjøs fra samme tid ligger i ruin. Ei seterbu og -fjøs fra ca. 1870 er i brukbar stand / opprustet som fritidsbolig. Det ligger enkelte nye hytter i tilknytning til setermiljøet.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Setra representerer en gammel driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor det. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1999

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6914700 / Øst: 0447400

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Fante-Petter sitt gravminne**

Område Objekt

Polygonkode: **K5**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lcsja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA3

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

En steinring som antakelig er et gravminne etter Fante-Petter ligger i Vermedalen. I følge sagnet skulle han ha blitt drept i slagsmål mellom to fantefølge i tida 1800-1820. (Kavli 1998).

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Gravminnet er et uvalig innslag i utmark.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Kavli 1998

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6914800 / Øst: 0447300

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	RAUMA (VERMA)	☐ Område	☒ Objekt	Polygonkode: K6
Lokalitet:	Dyregraver og herbør, Vermevatnet			

Fylke:	Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune:	Lesja, Rauma og Skjåk

Vern:	Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE:	103.AC
-------	--------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Anleggene representerer tidlige tiders bruk av utmarka.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvising</i>		
Mølmen 1987		

Kartkoordinater (UTM):					
<i>Midtpunkt:</i>		<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>		<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>	
Nord: 6914400	Øst: 0440100	Nord:	Øst:	Nord:	Øst:

Vassdrag: RAUMA (VERMA)		
Lokalitet: Dyregraver og herbør, Langevatnet	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K7

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal
Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV	Vassdragsomr. i REGINE: 103.AB
--------------------	--------------------------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: Kulturminner

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Anleggene representerer tidlige tiders bruk av utmarka.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Mølmen 1987		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6916350 / Øst: 0440250	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Dyregraver og herbør, Sletlybottvatnet**

Område

Objekt

Polygonkode: **K8**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV

Vassdragsomr. i REGINE: 100.E2B

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Fangstanlegg og boplasser, muligens fra samme periode (Mølmen 1987).

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Anleggene representerer tidlige tiders bruk av utmarka.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet

Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansenhvisning

Mølmen 1987

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6919750 / Øst: 0438900

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **RAUMA (VERMA)**

Lokalitet: **Alteret**

Område Objekt

Polygonkode: **K9**

Fylke: Møre og Romsdal, Oppdal

Kommune: Lesja, Rauma og Skjåk

Vern: Verneplan IV Vassdragsomr. i REGINE: 103.AA4

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 19.6.2000

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Et eiendommelig minnesmerke som det i følge sagn og tradisjon knytter seg både hedenskap, kristendom og overtro til. Under en gudstjeneste en gang i midten av 1920-åra med over 100 framfotte, uttalte prost Hatlemark: "Vi står i dag ved et af de ældste hedenske Altere eller Helligdomme i vårt land, reist i oldtiden af Oldtidens folk. Det står der som et talende Vidnesbyrd om den i Mennesket stadig boende Trang til at tilbede og forsone Guddommen – en felles Trang for Hedning som for Kristen" (Mølmen 1987)

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Minnet er et sjeldent kulturinnslag, også for landsdelen.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

Lokalt verdifullt Regionalt verdifullt Nasjonalt verdifullt Internasjonalt verdifullt Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

Dokumentert Manglende dokumentasjon Registrert under VVV-prosjektet
 Godt nok dokumentert Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Mølmen 1987

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6908800 / Øst: 0446650

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Oversikter over rapporter

"Verdier i Vernede Vassdrag"

1998 - 1	Verdier i Nordalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
1999 - 1	Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
1999 - 2	Verdier i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
1999 - 3	Verdier i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
2000 - 1	Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal kommuner i Telemark
2000 - 2	Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
2000 - 3	Verdier i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 4	Verdier i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
2000 - 5	Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen kommuner i Akershus fylke
2000 - 6	Verdier i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 7	Verdier i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 8	Verdier i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
2000 - 9	Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
2000 - 10	Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud, Sauherad og Skien kommuner i Telemark
2000 - 11	Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal kommuner i Buskerud
2000 - 12	Verdier i Oгна, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
2000 - 13	Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud
2000 - 14	Verdier i Sørkjeåi, Rollag kommune i Buskerud og Tinn kommune i Telemark
2000 - 15	Verdier i Vannsjø-Hobøl vassdraget, Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
2000 - 16	Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark
2000 - 17	Verdier i Hornsbekken, Gol kommune i Buskerud
2000 - 18	Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
2000 - 19	Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 20	Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 21	Verdier i Fuglevågsvassdraget, Smøla kommune i Møre og Romsdal
2000 - 22	Verdier i Årgårdsvassdraget, Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
2000 - 23	Verdier i Hjelsteinelva, Vestnes kommune i Møre og Romsdal
2000 - 24	Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
2000 - 25	Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
2001 - 1	Natur- og kulturverdier i Salsvassdraget, Nord-Trøndelag
2001 - 2	Verdier i Norddalsvassdraget, Norddal kommune, Møre og Romsdal
2001 - 3	Verdier i Søya, Surnadal kommune i Møre og Romsdal

- 2001 - 4 Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 5 Verdier i Solnørelva, Vestnes, Skodje og Ørskog kommuner i Møre og Romsdal
- 2001 - 6 Verdier i Bygdaelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 7 Verdier i Stigedalselva, Volda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 8 Verdier i Visa, Nesset kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 9 Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 10 Verdier i Norangselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 11 Verdier i Todalselva, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 12 Verdier i Bjotveitelvi, Ullensvang og Eidfjord kommuner i Hordaland
- 2001 - 13 Verdier i Døgro, Ulvik kommune i Hordaland
- 2001 - 14 Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune i Nordland
- 2001 - 15 Verdier i Snefjordvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark
- 2001 - 16 Verdier i Dyrdalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 17 Verdier i Undredalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 18 Verdier i Kolarselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 19 Verdier i Flåmsvassdraget, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 20 Verdier i Nisedalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 21 Verdier i Gaulavassdraget, Melhus kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 22 Verdier i Gaulavassdraget, Midtre Gauldal kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 23 Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder
- 2001 - 24 Verdier i Erdalsvassdraget, Eidfjord og Ullensvang kommune, Hordaland
- 2001 - 25 Verdier i Hattebergsvassdraget, Æneselvi og Furebergsvassdraget i Kvinnherad kommune, Hordaland
- 2001 - 26 Verdier i Manndalselva, Kåfjord kommune i Troms
- 2001 - 27 Verdier i Etnavassdraget, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal og Øystre Slidre kommuner i Oppland
- 2001 - 28 Verdier i Gausa, Espedalsvatn/Breisjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland
- 2001 - 29 Verdier i Smeddøla, Lærdal kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 30 Verdier i Kvinna, Leikanger kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 31 Verdier i Sogndalselvi, Sogndal kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 32 Verdier i Utladalsvassdraget, Årdal og Luster kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 33 Verdier i Feigumsvassdraget, Luster kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 34 Verdier i Mørkrissvassdraget, Luster kommune, Sogn og Fjordane

2001 - 35	Verdier i Nesheimvassdraget, Farsund kommune i Vest-Agder
2001 - 36	Verdier i Aanavassdraget, Kristiansand kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 37	Verdier i Salangsvassdraget, Bardu og Salangen kommune i Troms
2001 - 38	Verdier i Sausa-, Brusjø- og Navatnvassdragene, Brønnøy kommune i Nordland
2001 - 39	Verdier i Breidvikelva, Tromsø kommune i Troms
2001 - 40	Verdier i Tverrelva, Alta kommune i Finnmark
2001 - 41	Verdier i Repparfjordvassdraget, Kvalsund kommune i Finnmark
2001 - 42	Verdier i Geirangelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
2001 - 43	Verdier i Osvassdraget, Molde, Gjemnes og Nesset kommuner i Møre og Romsdal
2001 - 44	Verdier i Rauma (Verma), Rauma kommune i Møre og Romsdal
2001 - 45	Verdier i Rauma (Istra), Rauma kommune i Møre og Romsdal
2001 - 46	Verdier i Valldøla, Norddal og Rauma kommuner i Møre og Romsdal
2001 - 47	Verdier i Stordalselva, Stordalselva, Norddal og Rauma kommune i Møre og Romsdal

Se også:

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag- og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>

Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Utgitt i samarbeid mellom Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag- og energidirektorat

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 1015

ISBN 82-7072-524-2

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde. Tlf. 71 25 80 00, faks. 71 25 85 09

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01